

ΕΡΓΑΣΙΑ

υπό την *Κωνσταντίνα Αλεξοπούλου* με θέμα

**ΑΤΟΜΙΚΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ &
ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ**

CONSTITUTIONAL RIGHTS & TERRORISM

Υπεύθυνος καθηγητής: **ΑΝΔΡΕΑΣ Γ. ΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

I> <u>ΠΡΟΛΟΓΟΣ - Εισαγωγή</u>	σελ.3
II> <u>ΑΤΟΜΙΚΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ</u>	
α) ορισμός	σελ.4
β) ιστορική τοποθέτηση	σελ.5
III > <u>ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ</u>	
α) ορισμός-είδη	σελ.8
β) πρώτη φάση τρομοκρατίας	σελ.8
γ) δεύτερη φάση τρομοκρατίας	σελ.16
IV> <u>ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟΥ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΣ</u>	
α) Μέτρα Ευρωπαϊκής Ένωσης για αντιμετώπιση τρομοκρατίας και οργανωμένου εγκλήματος	σελ.21
β) Συνέπεια των μέτρων :περιορισμός των ατομικών ελευθεριών του ατόμου	σελ.29
γ) Αναγκαιότητα των περιορισμών	σελ.30
δ) Δικαιοκρατικό έλλειμμα των περιορισμών	σελ.31
ε) Ελληνική ποινική νομοθεσία για τη τρομοκρατία	σελ.32
V> <u>ΕΠΙΛΟΓΟΣ - Συμπέρασμα</u>	σελ.38
VI> <u>ΠΕΡΙΛΗΨΗ</u>	σελ.40
VII> <u>ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ</u>	σελ.41

I> ΠΡΟΛΟΓΟΣ - ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Για τη κατοχύρωση των συνταγματικών δικαιώματων με τη σημερινή τους μορφή έχουν προηγηθεί αμέτρητοι λαϊκοί αγώνες και επαναστάσεις .Δυστυχώς η τρομοκρατία σε κάθε μορφή της είναι γεγονός ότι παραβιάζει τα συνταγματικά δικαιώματα του ανθρώπου αφού μεταξύ των άλλων καταπατά το πυρήνα τους ,δηλ .την ανθρώπινη ζωή .Στη παρούσα μελέτη μου θα αναφερθώ αρχικά στα ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα(ορισμός-παρουσίαση)καθώς και στην ιστορική τους τοποθέτηση .Θα συνεχίσω αναφερόμενη στη τρομοκρατία όπου μετά τον ορισμό και τη διάκρισή της ,θα παρουσιάσω σε αδρές γραμμές τη παγκόσμια τρομοκρατική δράση σε δύο φάσεις :πρώτη φάση=Red Brigades,RAF,17N,ETA,Τουπαμάρος , Γαλλία: αντι-ιμπεριαλιστικό μέτωπο απελευθέρωσης και δεύτερη φάση=11/9/01Δίδυμοι Πύργοι και 11/3/04 Μαδρίτη .Παρουσιάζοντας τη δράση των τρομοκρατών στο κόσμο γίνεται πασίδηλη η καταπάτηση των δικαιωμάτων του ανθρώπου .Θα προχωρήσω με την αντιμετώπιση της τρομοκρατίας και του οργανωμένου εγκλήματος από τη πλευρά της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών-μελών της αναφερόμενη στα σχετικά μέτρα που ελήφθησαν για την επίτευξη του στόχου αυτού .Δυστυχώς τα μέτρα αυτά περιορίζουν ως έναν βαθμό τις ατομικές ελευθερίες του ανθρώπου προς χάριν πάντα της προστασίας και της ασφάλειας του πολίτη .Έτσι τα μέτρα αυτά χαρακτηρίζονται σε ορισμένες περιπτώσεις και από δικαιοκρατικό έλλειμμα αφού οδηγούν κάποτε σε παράλογες και υπέρ του δέοντος αυστηρές συνέπειες .Τέλος ,μετά τη παρουσίαση της θέσεως του Έλληνα νομοθέτη στο ποινικό δίκαιο σχετικά με τη τρομοκρατία ,θα καταλήξω στο συμπέρασμα της μελέτης μου.

II > ΑΤΟΜΙΚΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

α) Ορισμός

Συνταγματικά δικαιώματα είναι τα παρεχόμενα στα άτομα ως μέλη του κοινωνικού συνόλου θεμελιώδη πολιτικά, κοινωνικά και οικονομικά δικαιώματα, τα οποία αποτελούν κατά την αντίληψη του συντακτικού νομοθέτη βασικές εξειδικεύσεις της ανθρώπινης αξίας και των οποίων το αμυντικό περιεχόμενο στρέφεται μόνο προς το κράτος αξιώνοντας τη παροχή βοήθειας για την απόκρουση κάθε απειλής, το δε εξασφαλιστικό, εφόσον, αναγνωρίζεται στρέφεται επίσης προς το κράτος αξιώνοντας τη παροχή των απαραίτητων μέσων για την άσκηση του δικαιώματος.

Τα Συνταγματικά δικαιώματα είναι ατομικά δικαιώματα αφού παρέχονται με το Σύνταγμα στα άτομα αλλά και κοινωνικά δικαιώματα αφού αναγνωρίζονται υπέρ του ανθρώπου ως μέλους του κοινωνικού συνόλου. Στο Σύνταγμα αποτελούν το δεύτερο μέρος του και καλύπτουν τα άρθρα 4-25, τα οποία έχουν το εξής περιεχόμενο στο ισχύον ελλ. Σύνταγμα :

Άρθρο 4 Σ Η αρχή της ισότητας

Άρθρο 5 Σ Ελεύθερη ανάπτυξη προσωπικότητας

Άρθρο 6 Σ Σύλληψη και αυτόφωρο έγκλημα

Άρθρο 7 Σ Ουδεμία ποινή άνευ νόμου

Απαγόρευση βασανιστηρίων και γενικής δήμευσης

Άρθρο 8 Σ Η αρχή του νόμιμου ή φυσικού δικαστή

Άρθρο 9 Σ Άσυλο κατοικίας

Άρθρο 10 Σ Το δικαίωμα του αναφέρεσθαι

Άρθρο 11 Σ Το δικαίωμα του συνέρχεσθαι

Άρθρο 12 Σ Το δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι

Άρθρο 13 Σ Θρησκευτική ελευθερία

Άρθρο 14 Σ Ελευθερία έκφρασης

Ελευθερία τύπου

Άρθρο 15 Σ Η ραδιοτηλεόραση (διάταξη για αναμετάδοση)

Άρθρο 16 Σ Η τέχνη, η επιστήμη, η έρευνα και η διδασκαλία, η παιδεία

Άρθρο 17 Σ και

Άρθρο 18 Σ Ιδιοκτησία και αναγκαστική απαλλοτρίωση

Άρθρο 19 Σ Απόρρητο των επιστολών

Άρθρο 20 Σ Παροχή έννομης προστασίας

Άρθρο 21 Σ Ο γάμος και η οικογένεια

Άρθρο 22 Σ Η εργασία

Άρθρο 23 Σ Η συνδικαλιστική ελευθερία

Άρθρο 24 Σ Το περιβάλλον

Άρθρο 25 Σ Γενικά περί ατομικών δικαιωμάτων-αναλογικότητα

β) Ιστορική τοποθέτηση

Σημαντικοί σταθμοί στη παγκόσμια ιστορία για τη κατοχύρωση των συνταγματικών δικαιωμάτων αποτελούν:-η **MAGNA CHARTA**(1215)που διακήρυττε τα δικαιώματα των Άγγλων πολιτών απέναντι στους Άγγλους ηγεμόνες- Το **ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΠΟΛΙΤΕΙΩΝ** του 1787 που συνταγματικοποιεί τις ατομικές ελευθερίες των πολιτών των επιμέρους πολιτειών-η **ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ** (1789)αποτέλεσμα της γαλλικής επανάστασης. Σχετικά με τον ελληνικό λαό οφείλουμε να πούμε πως η κατάκτηση των συνταγματικών δικαιωμάτων του ισχύοντος Συντάγματος έγινε κατόπιν μεγάλων αγώνων και διαρκούς πάλης.Όσον αφορά τη συνταγματική ιστορία της χώρας αναφέρουμε ενδεικτικά τα εξής :Το πρώτο Σύνταγμα της αγωνιζόμενης Ελλάδας (τα Συντάγματα της επανάστασης = πρώτη ελληνική δημοκρατία)προήλθε από την Α' Εθνοσυνέλευση της Επιδαύρου η οποία ψήφισε την 1 Ιανουαρίου 1822 το << Προσωρινόν Πολίτευμα της Ελλάδας>> .Το Σύνταγμα περιελάμβανε κάποιες διατάξεις για την προστασία των ατομικών ελευθεριών ενώ στο επίπεδο των οργανωτικών βάσεων του πολιτεύματος προέβλεπε την αντιπροσωπευτική αρχή και την αρχή της διάκρισης των εξουσιών.

Το προσωρινό πολίτευμα της Επιδαύρου αναθεωρήθηκε από τη Β' Εθνική συνέλευση στο Άστρος της Κυνουρίας στις 13 Απριλίου 1823.Το νέο Σύνταγμα <<ο Νόμος της Επιδαύρου>>, καθιερώνει ελαφρά υπεροχή της νομοθετικής εξουσίας έναντι της εκτελεστικής, καταργεί τα τοπικά πολιτεύματα ενώ βελτιώνει τη προστασία των ατομικών ελευθεριών(προστατεύεται η τιμή, η ιδιοκτησία ,η ασφάλεια όχι μόνο του Έλληνα αλλά και κάθε ανθρώπου που βρίσκεται στην επικράτεια, εισήχθη η ελευθερία του τύπου ,καταργήθηκε η δουλεία).Η Γ' Εθνική Συνέλευση ψήφισε στη Τροιζήνα το 1827 το <<Πολιτικό Σύνταγμα της Ελλάδας>> για να δώσει στη χώρα ένα οριστικό πολίτευμα στο οποίο διακηρύττεται η αρχή της λαϊκής κυριαρχίας .Αξιοσημείωτο είναι ότι το Σύνταγμα της Τροιζήνας καθιερώνει μια αυστηρή διάκριση των εξουσιών και εμπεριέχει την αρτιότερη διατύπωση για τη προστασία των ατομικών ελευθεριών μεταξύ των συνταγμάτων της εποχής .Η ισχύς του όμως ανεστάλη λίγο μετά την άφιξη στην Ελλάδα του Ιωάννη Καποδίστρια τον Ιανουάριο του 1828.

Ακολουθεί περίοδος απόλυτης μοναρχίας .Το 1833 ορίζεται βασιλιάς της χώρας ο Όθων και το κράτος γίνεται <<Ανεξάρτητο Βασίλειο της Ελλάδας>>. Σύνταγμα δεν υπάρχει ενώ χαρακτηριστικά της περιόδου ήταν η αυθαίρετη διακυβέρνηση ,η κακή οικονομική κατάσταση και η αυταρχική νομοθεσία .Κατόπιν στασιασμού της στρατιωτικής φρουράς των Αθηνών με τη συμμετοχή των πολιτών το 1843,προκύπτει το Σύνταγμα του 1844 που εγκαθιδρύει τη Συνταγματική Μοναρχία .Βάσει αυτού του Συντάγματος ,η δικαστική αρχή ανήκει στο βασιλιά ενώ η νομοθετική ασκείται από το βασιλιά,τη βουλή και τη γερουσία .Όμως ο Όθων παραβιάζει το πνεύμα και το γράμμα του Συντάγματος και επομένως το 1862 κατόπιν εξέγερσης του στρατού και των πολιτών αναγκάζεται να εγκαταλείψει τη χώρα .Η Β' Εθνική Συνέλευση των Ελλήνων πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα(1863-1864)και ασχολήθηκε τόσο με την εκλογή νέου ηγεμόνα όσο και με τη σύνταξη νέου Συντάγματος .Έτσι ορκίστηκε συνταγματικός βασιλιάς της Ελλάδας με το όνομα :Γεώργιος Α' Βασιλεύς των Ελλήνων ο πρίγκιπας της Δανίας Γεώργιος Χριστιανός Γουλιέλμος του οίκου Χόλσταϊν-Σόντερμπουργκ-Γλύξμπουργκ .Το Σύνταγμα του '64 καθιερώνει την αρχή της λαϊκής κυριαρχίας και την αρχή της άμεσης ,καθολικής ,μυστικής ψηφοφορίας και το πολίτευμα που εισάγεται είναι η βασιλευόμενη Δημοκρατία .Το 1875 διατυπώθηκε η αρχή της <<δεδηλωμένης>> εμπιστοσύνης της βουλής από τον Χαρίλαο Τρικούπη και την οποία δεσμεύτηκε να τηρεί ο Γεώργιος ο Α' .Το Σύνταγμα του 1864

παρέμενε αναλλοίωτο μέχρι το 1911. Η άνοδος του Ελ .Βενιζέλου στην εξουσία είχε ως αποτέλεσμα την αναθεώρηση του συντάγματος του 1864 από τη Β' Αναθεωρητική Βουλή.

Οι άξονες της αναθεώρησης του 1911 ήταν η ενίσχυση των ατομικών ελευθεριών , η ενίσχυση του κράτους δικαίου και ο γενικότερος εκσυγχρονισμός των θεσμών . Η διάσταση του 1915 μεταξύ του βασιλιά Κων/νου και του πρωθυπουργού Ελ .Βενιζέλου επέφερε διαφωνίες που σε συνταγματικό επίπεδο αφορούσαν την έκταση των αρμοδιοτήτων του βασιλιά σε σχέση με το διορισμό της κυβέρνησης , τη παύση των υπουργών και τη διάλυση της Βουλής . Η περίοδος 1915-1920 υπήρξε εξαιρετικά ταραγμένη στο εσωτερικό της χώρας με τη παράλληλη ύπαρξη δύο κυβερνήσεων.

Το Νοέμβριο του 1920 διεξήχθησαν βουλευτικές εκλογές στις οποίες επικράτησαν φιλοβασιλικές δυνάμεις . Επανήλθε στο θρόνο με δημοψήφισμα ο Βασιλιάς Κων/νος ενώ συνεκλήθη η Γ' Εθνική Συνέλευση εν Αθήναις για την αναθεώρηση του Συντάγματος που όμως δεν τελεσφόρησε λόγω της μικρασιατικής καταστροφής . Το Σεπτέμβριο του 1922 στρατιωτική επανάσταση υπό το Ν. Πλαστήρα διέλυσε τη Συντακτική Συνέλευση και ανάγκασε το βασιλιά Κων/νο να παραιτηθεί εκ νέου . Το 1924 (Β' Ελληνική Δημοκρατία 1924-1935) η Δ' Εθνική Συνέλευση και αποφάσισε την έκπτωση της δυναστείας αλλά και τη κατάργηση του πολιτεύματος της βασιλευόμενης δημοκρατίας . Ενώ η Δ' Συντακτική Συνέλευση συνέχιζε τις εργασίες της για τη σύνταξη νέου συντάγματος εξεργάγη στις 30 Ιουνίου 1925 το πραξικόπημα του Θ. Πάγκαλου . Μετά τη πτώση της δικτατορίας του Παγκάλου εκλέχθηκε η Βουλή της Α' περιόδου το 1926 η οποία τελικά ψήφισε το Σύνταγμα του 1927. Το Σύνταγμα αυτό βελτιώνει τη προστασία ορισμένων ατομικών δικαιωμάτων (π.χ. ελευθερία τύπου) και καθιερώνει για πρώτη φορά στην Ελλάδα κάποια κοινωνικά δικαιώματα (προστασία οικογένειας, εργασίας, κτλ) . Η Β' Ελληνική Δημοκρατία διήρκησε μέχρι το 1935. το έτος αυτό καταργήθηκε το Σύνταγμα του 1927, επανήλθε σε ισχύ εκείνο του 1911 και εν μέσω πολιτικής αστάθειας επανήλθε στο θρόνο μετά από δημοψήφισμα και ο βασιλιάς Γεώργιος . Τον Αύγουστο του 1936 ο κοινοβουλευτικός πρωθυπουργός Ι. Μεταξάς κήρυξε δικτατορία , καθεστώς που διατηρήθηκε μέχρι τη κατάληψη του ελληνικού εδάφους από τις γερμανικές δυνάμεις του 1941. Το φθινόπωρο του 1944 μετά την απελευθέρωση της Ελλάδας εφαρμόστηκε και πάλι το Σύνταγμα του 1911 μέχρι τη 1 Ιανουαρίου 1952 όπου ετέθη σε ισχύ το νέο Σύνταγμα.

Το Σύνταγμα του 1952 υπήρξε συντηρητικό και σε μεγάλο βαθμό προσκολλημένο στα συνταγματικά κείμενα του 1864/1911 και 1927. Η βασική καινοτομία του υπήρξε η ρητή κατοχύρωση του Κοινοβουλευτισμού σε καθεστώς βασιλευόμενης Δημοκρατίας . Την 21 Φεβρουαρίου 1963 κατατέθηκε πρόταση αναθεώρησης του Συντάγματος , η λεγόμενη <<βαθεία τομή >>. Η αναθεώρηση αυτή δεν πραγματοποιήθηκε τελικά λόγω της παραίτησης της κυβέρνησης του Κων/νου Καραμανλή τον Ιούνιο του ίδιου έτους ενώ λίγους μήνες αργότερα διαλύθηκε και η βουλή . Η πολιτική κρίση που εκδηλώθηκε στις 15 Ιουλίου 1965 υπήρξε μια από τις βαθιές κρίσεις της μεταπολεμικής περιόδου . Τέθηκαν και πάλι ζητήματα λειτουργίας του κοινοβουλευτικού πολιτεύματος που έφεραν σε αντιπαράθεση τον τότε πρωθυπουργό Γεώργιο Παπανδρέου με το βασιλιά Κων/νο και τις κυβερνήσεις που αυτός ήθελε να επιβάλλει . Η στρατιωτική δικτατορία της 21 Απριλίου 1967 που διήρκησε 7 χρόνια ψήφισε δύο συνταγματικά κείμενα , το 1968 και το 1973, το τελευταίο μάλιστα προέβλεπε την αβασίλευτη μορφή του πολιτεύματος . Τα συνταγματικά αυτά κείμενα είχαν ορισμένα αντιδημοκρατικά στοιχεία , ήταν φοβερά συντηρητικής νοοτροπίας και ποτέ δεν εφαρμόστηκαν στο σύνολό τους.

Μετά την αποκατάσταση της δημοκρατίας στη χώρα τον Ιούλιο του 1974 η κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας υπό την ηγεσία του Κων/νου Καραμανλή έθεσε ως πρώτο στόχο την εδραίωση της δημοκρατίας . Με δημοψήφισμα (8/12/1974) ο λαός τέθηκε ενάντια στη βασιλευόμενη δημοκρατία . Το Σύνταγμα του 1975 περιέχει έναν ευρύ κατάλογο ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων προσαρμοσμένο στις απαιτήσεις των καιρών.

Η αναθεώρηση του 1986 περιόρισε σε σημαντικό βαθμό τις αρμοδιότητες του Προέδρου της Δημοκρατίας. Η <<συναινετική>> αναθεώρηση του 2001 πολύ πιο εκτεταμένη αυτή τη φορά τροποποίησε 79 συνολικά άρθρα του Συντάγματος και εισήχθησαν νέα ατομικά δικαιώματα(όπως π.χ. στη προστασία της γενετικής ταυτότητας ή την προστασία από την ηλεκτρονική επεξεργασία προσωπικών δεδομένων).Σήμερα η Ελλάδα έχει ένα Σύνταγμα που διαθέτει και πολιτική και ιστορική νομιμοποίηση ,είναι σύγχρονο και προσαρμοσμένο στις διεθνείς εξελίξεις και παρά τις τυχόν επιφυλάξεις που θα μπορούσαν να διατυπωθούν σε επί μέρους ζητήματα ,παρέχει ένα ικανοποιητικό θεσμικό πλαίσιο για την Ελλάδα του 21 αιώνα.

Τα ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα προστατεύονται και από το <<Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης>> που υιοθετήθηκε το Δεκέμβρη του 2000 στη σύνοδο κορυφής στη Νίκαια της Γαλλίας .Ο Χάρτης δεν στερείται νομικής σημασίας αν και από τυπική άποψη δεν έχει αποκτήσει ακόμη δεσμευτική ισχύ .Εν ολίγοις ,ο Χάρτης πέρα από τις γενικές διατάξεις του ,αναφέρεται ακόμη στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια ,στις ελευθερίες ,στην ισότητα ,στην αλληλεγγύη ,στα δικαιώματα των πολιτών της Ευρωπαϊκής ένωσης και στη Δικαιοσύνη.

III> ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ

α) Ορισμός-είδη τρομοκρατίας

- ❖ Η τρομοκρατία είναι μια ενέργεια που διεξάγεται για να πετύχει έναν απάνθρωπο και φαυλοκρατικό στόχο και εμπεριέχει απειλή σε κάθε είδους ασφάλεια και παραβίαση των αναγνωρισμένων δικαιωμάτων από τη θρησκεία και το κράτος.
Ayatullah Shaykh Muhammad
- ❖ Τρομοκρατία είναι η μη προβλεπόμενη από το νόμο χρήση δύναμης ή βίας εναντίον προσώπων ή περιουσίας προκειμένου να εκφοβίσει ή να εξαναγκάσει τη κυβέρνηση ενός κράτους, τους πολίτες του σε ορισμένες συμπεριφορές προς εξυπηρέτηση πολιτικών ή κοινωνικών στόχων.

FBI

Η τρομοκρατία μπορεί να εμφανιστεί με τις εξής μορφές:

- Εθνική Τρομοκρατία
- Θρησκευτική Τρομοκρατία
- Ρατσιστική Τρομοκρατία
- Τρομοκρατία Αριστερής Ιδεολογίας
- Τρομοκρατία Δεξιάς Ιδεολογίας
- Αναρχική Τρομοκρατία
- Κρατική Τρομοκρατία

β) Πρώτη φάση τρομοκρατίας

Από το 1970 - 1990 η αριστερή τρομοκρατία είχε μετατραπεί σε ένα διαρκή εφιάλη, προκαλώντας πολλαπλούς τριγμούς στα ευρωπαϊκά αστικά καθεστώτα. Παρόλο που από καιρό αποτελεί πολιτικό πτώμα, όταν παρουσιάστηκε έλαβε διαστάσεις κοινωνικού φαινομένου. Χιλιάδες ενεργά στελέχη των οργανώσεων αυτών ήταν ενταγμένα στη στρατηγική της επαναστατικής ανατροπής και θεωρούσαν πως πλήττοντας στόχους που συμβόλιζαν την εξουσία, το σύστημα, την εκμετάλλευση και την καταπίεση, θα λειτουργούσαν ως καταλύτες που θα οδηγούσαν τις λαϊκές μάζες προς την κατεύθυνση της μαζικής εξέγερσης για ανατροπή των καπιταλιστικών δομών.

Στη πρώτη φάση της τρομοκρατίας ανήκει η δράση των οργανώσεων που δημιουργήθηκαν γύρω στη δεκαετία του 1970 και δρούσαν με βάση κίνητρα ιδεολογικού περιεχομένου. Εδώ μπορούμε να αναφερθούμε σε ορισμένες πολύ γνωστές τρομοκρατικές οργανώσεις που η δράση τους τάραξε και ταυτόχρονα συγκλόνησε τη παγκόσμια κοινότητα.

► ΟΥΡΟΥΓΟΥΑΗ: ΤΟΥΠΑΜΑΡΟΣ - Πρότυπο κόκκινων τρομοκρατών

Από τα παλιά χρόνια, το αντάρτικο των πόλεων χρησιμοποιήθηκε ευρέως ως μέθοδος ένοπλης πάλης για την αντιμετώπιση συντριπτικά υπέρτερων δυνάμεων. Στην Ευρώπη, οι ομάδες κυρίως νεαρών ατόμων που πήραν την απόφαση να αντιπαραταχθούν με τους πολιτικούς θεσμούς και τους κατασταλτικούς βραχίονες του κράτους είχαν ως πρότυπο της οργανωτικής τους διάρθρωσης και της πολιτικοστρατιωτικής τους δράσης, τις μεθόδους του επαναστατικού απελευθερωτικού κινήματος των Τουπαμάρους στην Ουρουγουάη και το εγχειρίδιο του αντάρτικου πόλεων, του Λατινοαμερικανού επαναστάτη, Κάρλος Μαριγκέλα.

Το κίνημα των Τουπαμάρους δημιουργήθηκε και ανδρώθηκε το 1962 μέσα στους κόλπους του Ουρουγουανού συνδικαλιστικού κινήματος και των κομμάτων της αριστεράς. Αργότερα αποσχίστηκε από αυτή γιατί πίστευε πως η κατάκτηση της εξουσίας με ειρηνικά μέσα είναι αδύνατη και πως ο ένοπλος και μαζικός αγώνας είναι ο μόνος τρόπος ανατροπής της καθεστηκυίας τάξης. Οι Τουπαμάρους θεωρούσαν πως το αντάρτικο ως στρατηγικό πολιτικό εργαλείο μέσω της ένοπλης πάλης θα κέρδιζε τις μάζες, θα τις πολιτικοποιούσε και θα τις κινητοποιούσε ανατρέποντας το άνισο ισοζύγιο δυνάμεων ανάμεσα στις επαναστατικές δυνάμεις και τις δυνάμεις που εκπροσωπούσε η πολιτικοοικονομική ολιγαρχία.

Το επαναστατικό απελευθερωτικό κίνημα των Τουπαμάρους στη διάρκεια της πολύχρονης επαναστατικής του δράσης δοκίμασε διάφορα τακτικά μέσα τα οποία αντίγραψαν πιστά, με ελάχιστες παραλλαγές οι τρομοκρατικές οργανώσεις που έδρασαν στη Δυτική Ευρώπη. Τα μέσα αυτά περιλάμβαναν σαμποτάζ, επιθέσεις εναντίον των δυνάμεων καταστολής, αντίποινα, βομβιστικές ενέργειες, αιχμαλωτισμούς, επαναστατικές φυλακές και επιχειρήσεις ένοπλης προπαγάνδας. Οι Τουπαμάρους, έδιναν ιδιαίτερη προσοχή προς το κυριότερο αμυντικό όπλο της οργάνωσης, την εσωτερική στεγανότητα, που χωρίς αυτήν, το αντάρτικο των πόλεων είναι αδύνατο να υπάρξει. Κάθε ομάδα, κάθε τομέας της οργάνωσης, κάθε αγωνιστής πρέπει να αποτελεί ένα στεγανό και πρέπει να γνωρίζει μόνο όσα του είναι απαραίτητα για τον αγώνα και τίποτε περισσότερο. Οι Τουπαμάρους διαιρέθηκαν σε φάλαγγες όπως ακριβώς έκαναν και οι Ερυθρές Ταξιαρχίες στην Ιταλία. Κάθε φάλαγγα διέθετε ένα ολόκληρο μηχανισμό με υπηρεσίες στρατολόγησης και πληροφοριών, στρατιωτικών μηχανισμών, τεχνική υπηρεσία και ομάδες κάλυψης.

Για κάποιους η έντονη και ενεργός συμμετοχή των γυναικών στις δραστηριότητες των αντάρτικων πόλεων που έδρασαν στη Δυτική Ευρώπη, προκάλεσε αίσθηση. Δεν θα έπρεπε να ξενίζει, αφού για τους Τουπαμάρους ο ρόλος της γυναίκας ήταν ζωτικής σημασίας για το στήσιμο και την ανάπτυξη των πολυάριθμων και πολυεπίπεδων μορφών ένοπλης πάλης του αντάρτικου πόλεων. Καθ' όλη τη διάρκεια της δράσης τους, η γυναίκα διαδραμάτιζε ρόλο αποτελεσματικού συνδέσμου, διεκπεραίωνε πολύτιμα μηνύματα, κάλυπτε τους χώρους, συνέβαλλε στην πολιτική δουλειά και λόγω της φύσης και της ιδιοσυγκρασίας της ενίσχυε το πνεύμα πειθαρχίας και ομαδικότητας που ήταν απαραίτητο για την ομαλή και επιτυχή εκτέλεση των αποστολών τους.

Το επαναστατικό μοντέλο, οι μέθοδοι, η αντιϊμπεριαλιστική ρητορική, η ευθεία ένοπλη αμφισβήτηση του πολιτικοοικονομικού κατεστημένου της Ουρουγουάης, τηρουμένων των αναλογιών, επηρέασαν σε μεγάλο βαθμό τα επαναστατικά κινήματα της Λατινικής Αμερικής και πρόσφεραν εναλλακτικούς τρόπους οργάνωσης στις τρομοκρατικές οργανώσεις στη Δυτική Ευρώπη.

► ΙΤΑΛΙΑ: ΕΡΥΘΡΕΣ ΤΑΞΙΑΡΧΙΕΣ - Τα μολυβένια χρόνια

Με ληξιαρχική πράξη γέννησης το 1969, οι Ερυθρές Ταξιαρχίες διετύπωσαν τον μαρξιστικό λενινιστικό τους προσανατολισμό ξεκινώντας ένα παρατεταμένο πόλεμο εναντίον του ιταλικού κράτους με στόχο τη δημιουργία ένοπλου κομμουνιστικού κόμματος και την ίδρυση ενός κομμουνιστικού κράτους. Για να κατανοήσουμε την ανάπτυξη του ένοπλου αριστερού αγώνα στην Ιταλία, θα πρέπει να λάβουμε υπόψη το ρόλο του φασισμού στην ιταλική πολιτική, το μαζικό φοιτητικό κίνημα των πανεπιστημίων του 1968-69 και τις άγριες κινητοποιήσεις των νεαρών εργατών του θερμού φθινοπώρου του 1969 που οδήγησαν εκατομμύρια νέους, μέσα σε ένα κλίμα οξείας κοινωνικής κρίσης, σε μετωπική σύγκρουση με τον καπιταλισμό και τις παραφυάδες του.

Τα πρώτα μέλη των Ερυθρών Ταξιαρχιών προέρχονταν από ακροαριστερές αυτόνομες οργανώσεις, όπως ήταν η Εργατική Εξουσία και η Εργατική Αυτονομία και από το Κομμουνιστικό Κόμμα Ιταλίας. Οι Ερυθρές Ταξιαρχίες κατηγορούσαν το ΚΚΙ για τάσεις αστικοποίησης και εγκατάλειψης των επαναστατικών ιδεωδών. Το επέκριναν, επίσης, πως στα πλαίσια του ιστορικού συμβιβασμού επιδόθηκε σε υπόγειες συναλλαγές με το Χριστιανοδημοκρατικό παρασιτικό καθεστώς ξεπουλώντας τις κομμουνιστικές αξίες και καθιστώντας το προλεταριάτο έρμαιο των ορέξεων της Αμερικανοκαθοδηγούμενης νεο-κορπορατίστικης Ιταλικής αστικής τάξης.

Η δράση των Ερυθρών Ταξιαρχιών σημάδεψε καθοριστικά την πορεία της σύγχρονης ιταλικής δημοκρατίας, αφού με την ένοπλη βία παρενέβαιναν στη δημόσια ζωή της. Παρά το αρραγές μέτωπο που δημιουργήθηκε ανάμεσα στις πολιτικές, κοινωνικές και παραγωγικές δυνάμεις της Ιταλίας για την αντιμετώπιση του φαινομένου της τρομοκρατίας δεν ήταν λίγες οι φορές που οι Ερυθρές Ταξιαρχίες κατάφεραν έστω και προσωρινά να προκαλέσουν τριβές και δημόσιες αντιπαραθέσεις για τους τρόπους χειρισμού των συνθηκών έκτακτης ανάγκης που είχαν διαμορφωθεί.

Οι Ερυθρές Ταξιαρχίες τις οποίες ίδρυσε ο Ρενάτο Κούρτσιο, που ήταν το μεγαλύτερο ένοπλο ακροαριστερό κίνημα της Ευρώπης, έκαναν αισθητή την παρουσία τους το 1970 στα εργοστάσια της Βορείου Ιταλίας. Η πρώτη γενιά των Ερυθρών Ταξιαρχιών υπολογίζεται ότι είχε γύρω στα πεντακόσια μέλη πλήρους απασχόλησης, άλλα χίλια που βοηθούσαν περιστασιακά και μερικές χιλιάδες που παρείχαν χρήματα και καταφύγια. Στην αρχή, η δράση τους περιορίστηκε στο να αλυσοδένει ακροδεξιούς εργάτες και συνδικαλιστές στα κάγκελα των εργοστασίων, ενώ αργότερα προχώρησαν στις δολοφονίες και στην ευθεία αντιπαραθέσή τους με τους κρατικούς θεσμούς.

Οι Ερυθρές Ταξιαρχίες υπήρξαν οι πρώτοι σχηματισμοί ένοπλης προπαγάνδας που είχαν ως κεντρικό σημείο αναφοράς τους, στόχους του μαζικού κινήματος. Διακηρυγμένος στόχος τους ήταν να τεθούν στην εμπροσθοφυλακή του προλεταριάτου στην προσπάθειά τους να κτίσουν μια νέα νομιμότητα και μια νέα εξουσία. Μάλιστα σε μια από τις πλέον σημαντικές ιδεολογικές προκηρύξεις τους το 1980, οι Ερυθρές Ταξιαρχίες αναφέρουν πως στόχος τους είναι η κατάκτηση των μαζών στον ένοπλο αγώνα για τον κομμουνισμό και η δημιουργία των μέσων και των εργαλείων της ένοπλης προλεταριακής εξουσίας που δεν είναι άλλο από το μαχόμενο Κομμουνιστικό Κόμμα και τους μαζικούς επαναστατικούς οργανισμούς. Πίστευαν, ακόμη, πως αποκαλύπτοντας και απογυμνώνοντας το ιμπεριαλιστικό κράτος των πολυεθνικών, θα επιτάχυναν τη διαδικασία συνειδητοποίησης των μαζών, γεγονός που θα ενεθάρρυνε τη συμμετοχή τους στην ένοπλη οργάνωση για ανατροπή του κυρίαρχου καπιταλιστικού συστήματος. Αναγνώριζαν τις δυσκολίες του εγχειρήματος λόγω των συνθηκών εξάρτησης και αποπροσανατολισμού του προλεταριάτου από το ΚΚΕ και τα ΜΜΕ, είχαν όμως την ψευδαίσθηση πως με την ένοπλη

προπαγάνδα ολοένα και μεγαλύτερες μάζες του προλεταριάτου άρχισαν να ταυτίζονται με τις στοχοθεσίες τους.

Το σημείο καμπής της οργάνωσης ήταν η απαγωγή και δολοφονία του πρώην πρωθυπουργού Άλντο Μόρο το 1978, που ήταν ο εμπνευστής και ο αρχιτέκτονας του περίφημου «ιστορικού συμβιβασμού». Έκτοτε οι τρομοκρατικές ενέργειες περιορίστηκαν αισθητά. Δεν σταμάτησαν όμως τελείως. Μετά το 1983, ο Ερυθρές Ταξιαρχίες περιορίστηκαν σε εκτελέσεις στελεχών των κατασταλτικών κρατικών οργάνων, δικαστών και καθηγητών πανεπιστημίων, χωρίς βέβαια να αποδυναμώνουν τον αντινατοϊκό και αντιαμερικανικό προσανατολισμό τους.

Το 1983 είναι έτος όπου ουσιαστικά διακόπτεται η δράση της ιστορικής ηγεσίας των Ερυθρών Ταξιαρχιών μετά τη σύλληψη και καταδίκη όλων των ηγετικών στελεχών της που στη συνέχεια μεταμελημένα, αποστασιοποιήθηκαν από την παλιά δράση τους. Ένας γαλαξίας ονομάτων του σκληρού πυρήνα των Ερυθρών Ταξιαρχιών, από το Ρενάτο Κούρτσιο, τον Φραντσεσκίни, την Αντριάνα Φαράντα, τον Τόνι Νέγκρι και τη Λάουρα Μπραγκέτι προσυπέγραψαν συλλογικά ή ατομικά κείμενα αυτοκριτικής, καταγράφοντας τις αιτίες της ήττας του ιστορικού φαινομένου που ονομάστηκε “αντάρτικο πόλεων”. Η εικοσαετής δράση των Ερυθρών Ταξιαρχιών που προκάλεσε πάνω από τριακόσιους πενήντα νεκρούς στο πεδίο της πολιτικής βίας, έχει κλείσει οριστικά, αφού οι ίδιοι οι πρωταγωνιστές της έριξαν την αυλαία.

Οι δολοφονίες επιφανών πανεπιστημιακών καθηγητών - συμβούλων των ιταλικών κυβερνήσεων για εργατικά θέματα τα τελευταία τρία χρόνια φαίνεται να επιβεβαιώνουν την εκτίμηση πως μια δεύτερη γενιά των Ερυθρών Ταξιαρχιών που διατηρεί τον ομφάλιο λώρο με κάποια αμετανόητα στελέχη της ιστορικής ηγεσίας της οργάνωσης, άρχισε να δραστηριοποιείται προσδοκώντας στο άνοιγμα ενός νέου φαύλου κύκλου. Παρ’ όλο που αναπτύσσει εντελώς διαφορετικά χαρακτηριστικά από τις ιστορικές Ερυθρές Ταξιαρχίες, συνεχίζει να χρησιμοποιεί την ίδια δογματική και ξύλινη γλώσσα αλλά που για πρώτη φορά όμως απευθύνει κάλεσμα κοινού αγώνα προς τις Ισλαμικές τρομοκρατικές οργανώσεις εναντίον της Αμερικανικής ηγεμονίας.

► ΓΕΡΜΑΝΙΑ: ΦΡΑΞΙΑ ΚΟΚΚΙΝΟΣ ΣΤΡΑΤΟΣ (RAF) - Κομάντος δολιοφθοράς για τον Τρίτο κόσμο

Στη Γερμανία, η ανάπτυξη του κινήματος αμφισβήτησης με επίκεντρο τη σπουδαστική νεολαία, αποτέλεσε πρωτοπορία στην Ευρώπη. Η σπουδαστική νεολαία του Σοσιαλδημοκρατικού Κόμματος (SDS), το 1962 διαγράφηκε από το Κόμμα γιατί καταδίκασε τη μετεξέλιξη της γερμανικής σοσιαλδημοκρατίας που εγκατέλειψε, στο Συνέδριο του Bad Godesberg το 1959, κάθε αναφορά στο μαρξισμό.

Το SDS μέχρι το 1968-69 που διασπάστηκε και διαλύθηκε, υπήρξε η μήτρα του κινήματος της αμφισβήτησης. Κυρίαρχα χαρακτηριστικά του ήταν ο αντιϊμπεριαλισμός, η κριτική του καταναλωτισμού και του γερμανικού κομφορμιστικού μοντέλου ανάπτυξης. Μέσα στις τότε συνθήκες της ιδεολογικής αποστέωσης, του κλίματος πλουτισμού και της παρατεταμένης σήψης εμφανίστηκε μια νέα γενιά Γερμανών που δεν είχε να κρύψει καμιά συμμετοχή στις σφαγές των Εβραίων και το αιματοκύλισμα της Ευρώπης και που αντίθετα, χωρίς ενοχές προτίμησε να μη συμβιβαστεί με τις ηδονές και τις αξίες της κοινωνίας της ευμάρειας.

Ήταν μια γενιά που δεν θεωρούσε φυσιολογική και προστατευτική την αμερικανική παρουσία στη χώρα της, αλλά αντίθετα, τη θεωρούσε εθνικά και ηθικά ταπεινωτική. Ο ριζοσπαστισμός γινόταν ακόμα πιο έντονος όταν η νέα αυτή γενιά συναντούσε απέναντί

της την εχθρότητα μιας ολόκληρης κοινωνίας που ακολουθούσε πιστά και επίμονα την πρωσική πειθαρχία και την προσήλωση στο απόλυτο.

Η σύγκρουση του SDS και της γερμανικής κοινωνίας ήταν μετωπική. Δεν πυροδότησε κανένα Μάη του '68, καμιά πανεθνική απεργία όπως στη Γαλλία, ούτε συντονίστηκε με μια παράλληλη εργατική κινητοποίηση, όπως στην Ιταλία. Δεν παύει όμως από το να ήταν μια ρήξη με το κατεστημένο και το σύστημα.

Η RAF συστάθηκε το 1970 από τους Αντρέας Μπάαντερ, την Ούλρικε Μάινχοφ και τη Γκούντρουν Έσλιν. Η ιδεολογία της έντονα αντικαπιταλιστική και αντιϊμπεριαλιστική, μπορεί να συνοψιστεί στα εξής: Το κέντρο της παγκόσμιας σύγκρουσης έχει μετατοπιστεί στον Τρίτο Κόσμο. Η έμπρακτη και αποτελεσματική συμβολή στην επανάσταση του τρίτου κόσμου, συνίσταται στο άνοιγμα εσωτερικών μετώπων στην καρδιά των ιμπεριαλιστικών μητροπόλεων. Τα ένοπλα κτυπήματα στις δομές και τις εγκαταστάσεις του αναπόφευκτα και νομοτελειακά θα οδηγήσουν στην αποδυνάμωσή του. Συνεπώς, οι επαναστάτες στις μητροπόλεις δεν είναι παρά η εμπροσθοφυλακή, οι κομάντος δολιοφθοράς του Επαναστατικού Στρατού που δρα στον Τρίτο Κόσμο. Με αυτή την έννοια, δεν έχουν τελικά τη μεγαλύτερη σημασία οι εσωτερικοί συσχετισμοί δύναμης στις ιμπεριαλιστικές μητροπόλεις, αλλά μόνο οι παγκόσμιοι συσχετισμοί. Βέβαια η στρατηγική αυτή θέση δεν αποτέλεσε την αφετηρία του ένοπλου κινήματος. Ήταν το απότοκο της σταθερής και σταδιακής απομόνωσης και της απαξιοτικής αντιμετώπισης του αντάρτικου, που αρχικά ξεκίνησε με την καταγγελία του συστήματος και της κοινωνίας της κατανάλωσης, από τη γερμανική κοινωνία.

Η Φράζια του Κόκκινου Στρατού διοργάνωσε πολιτικές δολοφονίες, απαγωγές και αεροπειρατείες στις δεκαετίες '70 και '80. Υποστήριξε επαναστατικά κινήματα στη Μέση Ανατολή, στην Αφρική και στην Κεντρική Αμερική. Είχε στενές πολιτικές και επιχειρησιακές σχέσεις με παλαιστινιακά κινήματα και πολλά στελέχη της Raf εκπαιδεύτηκαν στα στρατόπεδα του λαϊκού μετώπου για την απελευθέρωση της Παλαιστίνης. Μετά τη σύλληψη των ιδρυτικών στελεχών της, το 1972, η δεύτερη γενιά ανέλαβε τα ηνία. Το 1977, η ομαδική αυτοκτονία των ηγετικών στελεχών της μέσα στα κελιά τους, προκαλεί τη ριζοσπαστικοποίηση της οργάνωσης, διαψεύδοντας εκείνους που πρώιμα προδιέγραψαν το τέλος της. Επιφανή θύματα των τρομοκρατικών ενεργειών της RAF αποτέλεσαν ο Πρόεδρος της Γερμανικής Οργάνωσης Εργοδοτών Σλάιερ, καθώς επίσης και δύο εισαγγελείς που είχαν άμεση σχέση με τις δίκες των ιστορικών ηγετών της οργάνωσης.

Οι επόμενες γενιές τρομοκρατών συνέχιζαν να δολοφονούν και να πλήττουν επιλεκτικά νευραλγικούς κρατικούς στόχους καθώς και σύμβολα του αμερικανικού ιμπεριαλισμού. Το 1998 ήταν το κύκνειο άσμα της οργάνωσης. Τα εναπομείναντα στελέχη της ανακοίνωσαν τη διάλυσή της μέσω του τελευταίου επίσημου ανακοινωθέντος. Σ' αυτό συνοψίζονταν οι αρχές και οι στόχοι του επαναστατικού τους εγχειρήματος, που δεν ήταν άλλοι από την ανατροπή του καπιταλιστικού συστήματος και την απελευθέρωση των λαών από τον αμερικανικό ιμπεριαλισμό. Για τη RAF ο ένοπλος αγώνας ήταν η μόνη διέξοδος για μια νέα κοινωνική, πολιτική, ηθική και πολιτιστική πραγματικότητα που δεν στηριζόταν στον αυταρχισμό, την εκμετάλλευση και την αλλοτρίωση.

Στο κείμενο του '98, υπάρχει και η αυτοκριτική τους. Θεωρούν πως κακώς υπήρξε ο διαχωρισμός αυτού που θα έπρεπε να είναι ενωμένο, δηλαδή του αντιϊμπεριαλισμού και της κοινωνικής επανάστασης. Η κοινωνική επανάσταση εξαφανίστηκε, για μια πολύ μεγάλη περίοδο, από τη θεωρία και την πράξη τους, ενώ μεγαλύτερη σημασία δόθηκε στην αντιϊμπεριαλιστική διάσταση της στρατηγικής τους, μιας και η RAF θεωρούσε τον εαυτό της ως αναπόσπαστο μέρος του παγκόσμιου αντιϊμπεριαλιστικού αγώνα.

Στο έγγραφό τους ομολογούν την αποτυχία του εγχειρήματός τους να δημιουργήσουν ένα δυτικο-ευρωπαϊκό μέτωπο αντάρτικου, μαζί με τις Ερυθρές Ταξιαρχίες και τη Γαλλική

Άμεση Δράση που ενδεχομένως να αναβάθμιζε στρατηγικά και να ενίσχυε επιχειρησιακά το αντάρτικο πόλεων, διανοίγοντας μεγαλύτερες προοπτικές στην επίτευξη των κοινών οραματισμών τους. Με το κείμενο αυτοκριτικής της Φράξιας - Κόκκινος Στρατός κλείνει μια σχεδόν τριαντάχρονη βίαιη και αιματηρή περίοδος της σύγχρονης γερμανικής ιστορίας. Το Δημοκρατικό πολίτευμα παρά τους κραδασμούς και τις αρχικές υστερικές αντιδράσεις των κατασταλτικών του οργάνων, βγήκε από τα τρικυμιώδη κύματα της τρομοκρατίας σχεδόν αλώβητο.

► ΓΑΛΛΙΑ: ΑΜΕΣΗ ΔΡΑΣΗ - Αντι-ιμπεριαλιστικό μέτωπο "απελευθέρωσης"

Η Άμεση Δράση χρονολογικά ήταν η πιο πρόσφατη από τις τρομοκρατικές οργανώσεις της Δυτικής Ευρώπης, αφού μόλις το 1978 έλαβε το βάπτισμα του πυρός. Όπως συνέβηκε και με τα άλλα αντάρτικα των πόλεων, η Άμεση Δράση είχε επηρεαστεί σημαντικά από το επαναστατικό πολιτικό κλίμα του Μάη του 1968./ Οι πρωτεργάτες και ηγέτες της Άμεσης Δράσης ήταν ο Ομπρόν, η Μενιγκόν, ο Σιπριανί και ο Ρουίγιόν. Ιδιαίτερα ο τελευταίος επιχείρησε να συνδέσει το αυτονομιστικό κίνημα του μετα-Μαΐου του '68 με τις νέες μορφές της αυτόνομης εργατικής τάξης του '68, γιατί πίστευε πως οι μικρές ομάδες νέων που πρωτοεμφανίστηκαν στα τέλη του '70 και που αυτοαποκαλούνταν αυτονομιστές, στο πρότυπο της ιταλικής αυτονομίας, όπως την είχε επεξεργαστεί θεωρητικά ο Ιταλός Τόνι Νέγκρι, θα ήταν η «νέα επαναστατική τάξη».

Η Άμεση Δράση ήταν μια Μαρξιστική Λενινιστική Οργάνωση που επεδίωκε την ανατροπή του καπιταλιστικού καθεστώτος της Γαλλίας και την αντικατάστασή του από ένα κομμουνιστικό. Ήταν υπέρμαχος θιασώτης της ενότητας των αντικαπιταλιστικών και αντιιμπεριαλιστικών αγώνων και αγωνιζόταν για την απελευθέρωση της Γαλλίας από τα οικονομικά, πολιτικά και στρατηγικά δεσμά των ΗΠΑ. Στις πρώτες ιδεολογικές προκηρύξεις της, η Άμεση Δράση υποστήριζε πως η εργατική τάξη δεν διέθετε μια συγκροτημένη επαναστατική συνείδηση και δεν είχε την επιθυμία να παλέψει ουσιαστικά για το συμφέρον της. Κατ' επέκταση, ο ένοπλος αγώνας της είχε την έννοια της αποκατάστασης ενός λάθους και της ανοικοδόμησης με τη βία της αυθεντικής πάλης της εργατικής τάξης. Την προσφυγή της στην ένοπλη δράση τη δικαιολόγησε ως ένδειξη αντίδρασης για τη στροφή του Σοσιαλιστικού Κόμματος της Γαλλίας προς ρεφορμιστικές θέσεις. Η μετεξέλιξη του ΣΚΓ υπό τον Μιττεράν προς ένα Ευρωπαϊκό Σοσιαλδημοκρατικό Κόμμα και η αποδυνάμωση του ΚΚΓ, απετέλεσε για την καθοδηγητική ηγεσία της Άμεσης Δράσης ως καταστροφική. Θεωρήθηκε ως απόρριψη των αριστερών αρχών και αξιών, προδοσία της επαναστατικής παράδοσης και των κομμουνιστικών οραμάτων, αποδοχή της κοινωνικής ανισότητας, διαίωσιση της κυριαρχίας των παρασιτικών καπιταλιστικών δομών και μόνιμη υποδούλωση προς τις ΗΠΑ.

Στα πρώτα στάδια του αντάρτικου της η Άμεση Δράση εξαπέλυσε επιθέσεις σε κρατικά σύμβολα και θεσμούς που διαμόρφωναν, αποφάσιζαν και υλοποιούσαν την πολιτική της καπιταλιστικής επικυριαρχίας έναντι των προλεταριακών μαζών. Εκτός από τα κομβικά κέντρα της οικονομικής και στρατιωτικής εξουσίας, άλλοι στόχοι της Άμεσης Δράσης απετέλεσαν διάφορες εγκαταστάσεις του βιομηχανοστρατιωτικού συμπλέγματος και του ΝΑΤΟ.

Από το 1982 - 87, η Άμεση Δράση διαφοροποίησε εν μέρει τους αρχικούς προσανατολισμούς της και τροχοδρόμησε της δράσης στη βάση δύο αλληλένδετων στρατηγικών: Την ενότητα των επαναστατικών κινήματων στη Δυτική Ευρώπη και το αντιιμπεριαλιστικό μέτωπο. Αυτή η αλλαγή κρίθηκε αναγκαία από την Άμεση Δράση, γιατί από το 1982 ο ιμπεριαλισμός σκλήρυνε τη στάση του και προκλητικά προέλαυνε σε

πολλά σημεία της υφελίου όπως η ισραηλινή επέμβαση στο Λίβανο, η επίθεση της Θάτσερ στα νησιά Φώκλαντ, η εισβολή των ΗΠΑ στη Γρενάδα κ.ά. Έτσι, η Άμεση Δράση άρχισε ένα μαρμάζ επιθέσεων κατά ισραηλινών στόχων, κύρια εταιρειών και διπλωματών.

Το 1982 η Άμεση Δράση διασπάστηκε σε δύο φράξεις: την εθνική Άμεση Δράση και τη διεθνή Άμεση Δράση. Η εθνική Άμεση Δράση συνέχιζε να έχει εθνικιστικούς προσανατολισμούς, επικεντρωνόμενη στα ένοπλα κτυπήματα κατά κρατικών και επιχειρηματικών στόχων. Στο στόχαστρό της βρέθηκαν, επίσης, οι κήρυκες του ρατσισμού και κύρια, στελέχη και μέλη του Κόμματος του Λε Πεν. Από την πλευρά της, η διεθνή Άμεση Δράση εκτιμούσε τις διεθνείς εξελίξεις και ανακατατάξεις με ευρύτερους πολιτικούς και ιδεολογικούς όρους αρθρώνοντας μια γαλλική παραλλαγή της ευρωτρομοκρατικής και ακροαριστερής ιδεολογίας. Με αυτό εννοούσε το γαλλικό κράτος, τους διεθνείς οργανισμούς και βιομηχανίες όπλων που εξήγαγαν τεράστιες ποσότητες οπλικών συστημάτων σε καθεστώτα που συγκρούονταν με τα εθνικοαπελευθερωτικά κινήματα. Στα τέλη της δεκαετίας του '80, οι έκτακτες αντιτρομοκρατικές νομοθεσίες και τα πρωτοφανή κατασταλτικά μέτρα των γαλλικών αρχών οδήγησαν σε συλλήψεις κορυφαίων στελεχών της Άμεσης Δράσης που, σε συνδυασμό με την απομόνωσή της λόγω των αμελητέων ερεισμάτων της στη γαλλική κοινωνία, την οδήγησαν στον τερματισμό της πολιτικοστρατιωτικής της δράσης.

► ΕΛΛΑΔΑ: 17 ΝΟΕΜΒΡΗ - Ναρκισιστές στυγνοί δολοφόνοι

Με τις πρόσφατες ραγδαίες αποκαλύψεις για τους πρωταγωνιστές και το ρόλο της 17 Νοέμβρη, ένας συλλογικός μύθος που καλλιεργήθηκε για είκοσι επτά χρόνια, φαίνεται να καταρρέει σαν χάρτινος πύργος. Αντί ραφιναρισμένων, ασυμβίβαστων και αφοσιωμένων αριστερών ιδεολόγων και διανοητών βρεθήκαμε αντιμέτωποι με μια δράκα αγράμματων και περιθωριακών. Η οργάνωση - φάντασμα με περισσή αλαζονεία και κυριαρχούμενη από την ισχύ των όπλων και το πολύχρονο απυρόβλητό της, θα ξεπεράσει με σχετική ευκολία τα στεία ιδεολογήματά της και θα μετατραπεί σε μια εταιρία στυγνών δολοφόνων. Χωρίς λαϊκή απήχηση και απολαμβάνοντας μια υπερβολική δημοσιότητα, η 17 Νοέμβρη σταδιακά διολίσθησε στο ναρκισσισμό, την αυτάρεσκη επιδειξιμανία και στην τυφλή βία. Από ιδεολόγοι της ένοπλης πάλης, εξελίχθηκαν σε λαϊκούς τιμωρούς και κατέληξαν σε κοινούς ληστές και δολοφόνους.

Η 17 Νοέμβρη αντιμετώπισε τη μεταπολίτευση ως ένα δημοκρατικό προσωπείο, μια εξαπάτηση του έθνους από μια κάστα πολιτικών που επεδίωκαν να νομιμοποιήσουν την εξουσία τους καλλιεργώντας συνειδητά ψευδεπίγραφες συνθήκες σταθερότητας και πλουραλισμού. Η 17 Νοέμβρη προέκυψε σε μια περίοδο που το πολιτικό κλίμα άλλαζε και η ιδεολογική πόλωση βρισκόταν σε κάμψη. Όπως άλλωστε έπραξαν και άλλες δυτικο-ευρωπαϊκές τρομοκρατικές οργανώσεις, η 17 Ν χρησιμοποίησε την ένοπλη βία ως μέθοδο παρέμβασης στην ελληνική δημόσια ζωή: εθνική ανεξαρτησία, αντιαμερικανισμός, αγγλοσαξονικός καπιταλισμός, ευρωπαϊκή ενοποίηση κ.ά. Στόχος της ήταν να συμμετάσχει με κάποιο τρόπο στην πολιτική συζήτηση και να επιφέρει ρήγματα στο πολιτικό σύστημα εκμεταλλευόμενη τις αντιθέσεις των κομματικών σχηματισμών στην Ελλάδα, για να δημιουργήσει ερείσματα στην κοινωνία.

Η 17 Ν με το σύνθημα κάθαρση και τιμωρία και αναλαμβάνοντας το ρόλο του «αμείλικτου τιμωρού» με τις δολοφονίες του Γουέλς και των βασανιστών της χούντας προσδοκούσε να κεντρίσει τις ευαισθησίες μεγάλων τμημάτων του ελληνικού λαού και να αποδείξει την ανικανότητα και τη σαθρότητα του πολιτικού συστήματος και των πρωταγωνιστών του.

Η ιδεολογία της 17 Νοέμβρη ήταν ένα μείγμα επαναστατικού τυχοδιωκτισμού, μιλιταριστικού εθνικισμού και αντικαθεστωτικής ρητορικής. Ο μαρξισμός λενινισμός εξασφάλιζε στην οργάνωση ιδεολογική νομιμοποίηση και την κατάλληλη επαναστατική φρασεολογία. Αντλώντας από το λεξιλόγιο της ταξικής πάλης του εθνικισμού και της επανάστασης, η 17 Νοέμβρη επιχειρήσει να αμφισβητήσει το κυρίαρχο πολιτικό και οικονομικό κατεστημένο. Στόχος της η αντιιμπεριαλιστική και αντικαπιταλιστική επανάσταση που θα οδηγούσαν στη λαϊκή εξουσία και το σοσιαλισμό. Οι μαξιμαλιστικές θέσεις της οργάνωσης εμπλουτίζονταν με αναφορές στις αρχές της άμεσης δημοκρατίας και της αυτοδιαχείρισης.

Το ξεθώριασμα της οργάνωσης ξεκίνησε μετά τη δολοφονία του Σόντερς. Το κείμενο διεκδίκησης της δολοφονίας δεν συνοδεύτηκε από το συνηθισμένο σύνθημα “Ο αγώνας συνεχίζεται”, ενώ δεν υπάρχουν πλέον αναφορές στη μαζικοποίηση του αγώνα που ήταν από τις βασικές συνιστώσες του ιδεολογικού μανιφέστου της 17 Νοέμβρη του 1977. Η 17 Ν δεν προχώρησε στη μετεξέλιξή της σε επαναστατικό κίνημα όπως το είχαν επιχειρήσει οι Ερυθρές Ταξιαρχίες. Παρέμεινε ένα ολιγομελές κλειστό κύκλωμα με στελέχη που καθημερινά αποδεικνύονταν απελευθερωμένα από συνειδησιακά, ιδεολογικά και ηθικά διλήμματα.

Η απόφαση του δικαστηρίου για τις ποινές των κατηγορουμένων: Ποινές ισόβιας κάθειρξης για τους Γιωτόπουλο (21φορές), Κουφοντίνα (13φορές), Χριστόδουλο Ξηρό (10φορές), Σάββα Ξηρό (6φορές), Τζωρτζάτο (3φορές) και Κωστάρη (1φορά) πρότεινε ο εισαγγελέας Χρήστος Λάμπρου. Συνολικά η πρόταση του κ.Λάμπρου για όλους τους κατηγορούμενους είναι 10900 χρόνια, ενώ το συνολικό πρόστιμο που επιβλήθηκε φθάνει το ποσό των 244.500ευρώ.

► ΙΣΠΑΝΙΑ : ETA

Επί τρεις και πλέον δεκαετίες η ένοπλη οργάνωση ETA διεξάγει μία αιματηρή εκστρατεία με στόχο την ανεξαρτησία επτά περιοχών στη Βόρεια Ισπανία και τη νοτιοδυτική Γαλλία, τις οποίες θεωρούν δικές τους οι Βάσκοι αυτονομιστές. Τα αρχικά της ETA σημαίνουν Βασκική Πατρίδα και Ελευθερία (Euskadi Ta Azkatasuna). Βασική πηγή χρηματοδότησής της είναι τα λύτρα από τις απαγωγές και οι εκβιασμοί ντόπιων επιχειρήσεων. Συχνά ακολουθεί ανάλογες τακτικές και σε βάρος ξένων επιχειρήσεων, που δραστηριοποιούνται στην Ισπανία. Πρωτοεμφανίσθηκε στη δεκαετία του 1960 ως φοιτητική οργάνωση αντίστασης εναντίον της στρατιωτικής δικτατορίας του στρατηγού

Φράνκο. Υπό το Φράνκο, η βασκική γλώσσα απαγορεύθηκε, η κουλτούρα τους διώχθηκε, οι Βάσκοι διανοούμενοι φυλακίσθηκαν και βασανίσθηκαν για τα πολιτικά τους πιστεύω. Η Χώρα των Βάσκων αποτέλεσε ένα από τα σημαντικότερα προπύργια αντίστασης στο Φράνκο. Μετά το θάνατό του το 1975 όλα αυτά άλλαξαν και οι κάτοικοι της περιοχής, που ανέρχονται σε δύο εκατομμύρια, εξασφάλισαν αυτονομία. Παρόλο που η Χώρα των Βάσκων απολαμβάνει το μεγαλύτερο βαθμό αυτονομίας από κάθε άλλη περιοχή της Ισπανίας (έχει το δικό της κοινοβούλιο, τη δική της αστυνομία, ελέγχει την εκπαίδευση και συλλέγει τους φόρους της), η ETA και οι σκληροπυρηνικοί οπαδοί της παραμένουν αποφασισμένοι να αγωνισθούν για πλήρη ανεξαρτησία.

Χάθηκαν 800 άνθρωποι.

Ο αγώνας έχει στοιχίσει τη ζωή σε τουλάχιστον 800 ανθρώπους τα τελευταία τριάντα χρόνια, ανάμεσά τους και πολλών μελών της εθνικής αστυνομικής δύναμης της Ισπανίας, καθώς και πολιτικών, που αντιτίθενται στις αποσχιστικές διεκδικήσεις της ETA. Στα θύματά της συγκαταλέγονται επίσης δημοσιογράφοι, επιχειρηματίες, δικαστές, ακαδημαϊκοί. Το 2001 είχε διακηρύξει ότι οι τουρίστες είναι «νόμιμοι στόχοι» τους, σε μία προσπάθεια να καταστρέψει τον τομέα, που ανέρχεται στο 5,5% της εθνικής οικονομίας. Ωστόσο η ισχύς της έχει περιοριστεί δραστικά τα τελευταία χρόνια, αν και δεν έχει αποσαφηνισθεί αν η οργάνωση είναι τελειωμένη υπόθεση ή αν απλά βρίσκεται σε κατάσταση αναμονής.

Αναμφισβήτητα έχουν παρέλθει οι εποχές που η ETA μπορούσε να δολοφονεί περίπου εκατό άτομα ετησίως κατά μέσο όρο, όπως συνέβαινε στη δεκαετία του '70, όταν η Ισπανία ξυπνούσε από τη μακρά δικτατορία και κατευθυνόταν προς τον εκδημοκρατισμό. Το 2003 για παράδειγμα, μόλις τρία άτομα σκοτώθηκαν από επιθέσεις της ETA. Σημείο καμπής για τη δράση της ήταν η δολοφονία του 29χρονου δημοτικού συμβούλου του κυβερνώντος Λαϊκού Κόμματος, Μιγκέλ Ανγέλ Μπλάνκο, τον Ιούλιο του 1997. Η οργάνωση ζήτησε ως προϋπόθεση για την απελευθέρωσή του, την αποφυλάκιση 460 αυτονομιστών. Το αίτημά της δεν εκπληρώθηκε. Ο Μπλάνκο βρέθηκε με δύο σφαίρες στο κεφάλι και πέθανε στο νοσοκομείο δώδεκα ώρες αργότερα. Τρομοκρατημένοι από τη δολοφονία του, πάνω από έξι εκατομμύρια Ισπανοί κατέβηκαν στους δρόμους της Ισπανίας επί τέσσερις μέρες, απαιτώντας τον τερματισμό της ένοπλης δράσης της ETA. Η μαζική κινητοποίηση θύμισε τις διαδηλώσεις υπέρ της δημοκρατίας, που πραγματοποιήθηκαν στο τέλος του φρανκικού καθεστώτος και σε μία πρωτόγνωρη ενέργεια οι ίδιοι οι υποστηρικτές της ETA καταδίκασαν δημοσίως τη δολοφονία. Την επόμενη χρονιά η ETA αποφάσισε να ζητήσει επ' αόριστον κατάπαυση του πυρός. Ωστόσο η εκχειρία έληξε επισήμως το Δεκέμβριο του 1999 μετά την άρνηση της κυβέρνησης να συζητήσει το αίτημα της ETA για ανεξαρτησία της Χώρας των Βάσκων. Η ισπανική κυβέρνηση ανέκαθεν επέμενε ότι δεν θα προχωρήσει σε διαπραγματεύσεις με την οργάνωση παρά μόνο αν αποκηρύξει τη βία.

γ) Δεύτερη φάση της τρομοκρατίας

Ωστόσο, από το 2001 η τρομοκρατία φαίνεται πως πέρασε σε δεύτερη φάση ξεφεύγοντας από τα (έστω και κατ'επίφαση) ιδεολογικά αριστερά κίνητρα της και περνώντας σε κίνητρα που στοχεύουν στη τιμωρία της υπερδύναμης των ΗΠΑ και όσων στέκονται ενεργά δίπλα της. Στο σημείο αυτό γίνεται λόγος για την ισλαμική τρομοκρατική οργάνωση της Αλ Καϊντα με αρχηγό τον Μπιν Λάντεν και τα δύο τρομοκρατικά της χτυπήματα, στη Ν.Υόρκη και στη Μαδρίτη, που άλλαξαν τα δεδομένα στο πεδίο της τρομοκρατίας.

Στις 11 Σεπτεμβρίου 2001 επλήγη καίρια το γόητρο της υπερδύναμης των ΗΠΑ και το ηθικό του αμερικανικού λαού. Με μια επιτελικά οργανωμένη επιχείρηση που ξεπερνά ακόμη και τη πιο προχωρημένη χολιγουντιανή φαντασία, η τρομοκρατική οργάνωση Αλ Κάιντα έπληξε χθες καίρια τις ΗΠΑ, χτυπώντας τα κέντρα οικονομικής, στρατιωτικής και πολιτικής ισχύος, αφήνοντας πίσω της δεκάδες χιλιάδες θύματα και πολλαπλάσια κύματα φόβου, αγωνίας και αβεβαιότητας για το μέλλον του κόσμου. Οι δύο πύργοι που αποτελούσαν σύμβολα του διεθνούς οικονομικού συστήματος, σωριάστηκαν στην κυριολεξία λίγα λεπτά μετά τη πρόσκρουση των δύο αεροσκαφών τα οποία οδηγήθηκαν με ακρίβεια από καμικάζι αεροπειρατές. Λίγο αργότερα τρίτο αεροπλάνο έπεφτε πάνω στο πεντάγωνο, καταρρίπτοντας κάθε έννοια ασφάλειας στην επικράτεια της μόνης υπερδύναμης, ενώ τέταρτο αεροπλάνο δεν βρήκε το στόχο του και κατέπεσε σε περιοχή του Πίτσμπουργκ. Ήταν ίσως η χειρότερη ημέρα στην ιστορία των ΗΠΑ. Ο κόσμος παρακολουθούσε συγκλονισμένος στο φλεγόμενο Μανχάταν τη κατάρρευση των πύργων, το πανικό, τον φόβο και την αγωνία για τις συνέπειες αυτής της καταστροφής. Ενώ η παγκόσμια κοινή γνώμη ανέμενε με δέος την απάντηση της υπερδύναμης, λίγο μετά τη πρώτη πρωινή της 13 Σεπτεμβρίου 2001 η πρωτεύουσα του Αφγανιστάν, Καμπούλ, που θεωρείται ο νέος πόλος της διεθνούς τρομοκρατίας, εδέχθη μαζικά πλήγματα πυραύλων και παρεδόθη στις φλόγες.

Οι ώρες αυτής της δραματικής ημέρας είχαν τη παρακάτω εξέλιξη:

Ωρα 8.45, Νέα Υόρκη (15.45 ώρα Ελλάδας). Η πτήση 11 της Αμερικαν Αιρλάινς με 92 επιβαίνοντες συντρίβεται σε έναν από τους «δίδυμους πύργους» του World Trade Center, στο ύψος περίπου του εκατοστού ορόφου. Το εσωτερικό του κτιρίου γεμίζει καπνό, αλλά πολλοί απ' όσους εργάζονταν στους πιο κάτω ορόφους καταφέρνουν να ξεφύγουν. Στην πτήση, που είχε απογειωθεί από τη Βοστώνη με προορισμό την Ουάσιγκτον, είχε εκδηλωθεί αεροπειρατία.

Ωρα 9.03, Νέα Υόρκη. Καθώς τα συνεργεία διάσωσης και η αστυνομία σπεύδουν στο χώρο, ένα δεύτερο εμπορικό αεροσκάφος, επίσης της Αμερικαν Αιρλάινς, συντρίβεται στον δεύτερο πύργο του World Trade Center, στο ίδιο περίπου ύψος. Οι τηλεοπτικές κάμερες, που μετέδιδαν τη φωτιά, καταγράφουν την πρόσκρουση. Στο αεροσκάφος, που βρισκόταν καθ' οδόν από την Ουάσιγκτον προς το Λος Αντζελες, επέβαιναν 64 άτομα.

Ωρα 9.20, Φλόριντα. Ο Αμερικανός πρόεδρος Μπους κάνει λόγο για «ενέργεια κατά τα φαινόμενα τρομοκρατική».

Ωρα 9.40. Όλες οι πτήσεις στις Ηνωμένες Πολιτείες ακυρώνονται, κάτι που δεν έχει συμβεί ποτέ σε καιρό ειρήνης. Νωρίτερα, οι γέφυρες και οι σήραγγες που συνδέουν το Μανχάταν με την υπόλοιπη Νέα Υόρκη και το Νιου Τζέρσεϊ έχουν κλείσει, από το φόβο νέων επιθέσεων. Οι υπερατλαντικές πτήσεις με κατεύθυνση τις ΗΠΑ προσγειώνονται στον Καναδά.

Ωρα 9.45, Ουάσιγκτον. Ένα εμπορικό αεροσκάφος της Αμερικαν Αιρλάινς συντρίβεται στη δυτική πλευρά κτιρίου του Πενταγώνου. Το κτίριο τυλίγεται στις φλόγες, ενώ οι 25.000 εργαζόμενοι στο Πεντάγωνο εγκαταλείπουν το κτίριο. Οι φήμες ότι ένα δεύτερο αεροσκάφος κατευθύνεται προς το Πεντάγωνο σκορπούν τον τρόμο, αλλά δεν επιβεβαιώνονται. Λίγο αργότερα, ένα τμήμα του κτιρίου καταρρέει, ενώ οι φλόγες καίνε για πολλές ώρες. Η επίθεση στο νευραλγικό κέντρο της αμερικανικής άμυνας είναι ένα

πλήγμα γοήτρου, αλλά ο αριθμός των απωλειών, άγνωστος έως το βράδυ, δεν αναμένεται να προσεγγίζει ούτε κατ' ελάχιστον τον αριθμό των απωλειών στο World Trade Center.

Ωρα 10.00, Νέα Υόρκη. Ο νότιος πύργος του World Trade Center καταρρέει. Καθώς το κτίριο τρίζει, άνθρωποι απελπισμένοι πηδούν από τα παράθυρα και συντρίβονται στο πεζοδρόμιο.

Ωρα 10.05, Ουάσιγκτον. Ο Λευκός Οίκος εκκενώνεται, καθώς εκρήξεις ακούγονται στην αμερικανική πρωτεύουσα. Ο αντιπρόεδρος Ντικ Τσέινι και η πρώτη κυρία Λόρα Μπους μεταφέρονται σε μυστική τοποθεσία, ενώ ο πρόεδρος αποφασίζει να μην επιστρέψει στην πρωτεύουσα.

Ωρα 10.10, Πενσιλβάνια. Ένα τέταρτο εμπορικό αεροσκάφος συντρίβεται στο Σόμερσετ της Πενσιλβάνια, σε μία τοποθεσία ανάμεσα σε καταπράσινους λόφους και χωράφια με καλαμπόκι. Ήταν Μπόιγκ 757 της Γιουνάιτεντ Αιρλάινς και είχε απογειωθεί από το Νιου Τζέρσεϊ με κατεύθυνση το Σαν Φρανσίσκο. Οποιοσ κι αν ήταν ο στόχος των τρομοκρατών, τον έχασαν, διότι στην περιοχή δεν υπήρχε κανένα κτίριο.

Ωρα 10.22, Ουάσιγκτον. Μάρτυρες αναφέρουν έκρηξη παγιδευμένου αυτοκινήτου έξω από το Στέιτ Ντιπάρτμεντ. Περισσότερες πληροφορίες δεν γίνονται γνωστές.

Ωρα 10.29, Νέα Υόρκη. Ο δεύτερος πύργος του World Trade Center καταρρέει, συμπληρώνοντας την εικόνα της καταστροφής. Ένα πυκνό σύννεφο σκόνης καλύπτει το νότιο Μανχάταν, ενώ στο Μπρούκλιν, σε απόσταση πέντε χιλιομέτρων, αιωρούνται χαρτιά από γραφεία. Η τραγωδία στα χαλάσματα του πύργου είναι ανείπωτη και κάθε προσπάθεια προσδιορισμού του αριθμού των θυμάτων είναι μάταια.

Ωρα 11.04, Νέα Υόρκη. Ο δήμαρχος της Νέας Υόρκης Ρούντολφ Τζουλιάνι κάνει λόγο για «τραγικές απώλειες» και ζητάει την εκκένωση του νότιου Μανχάταν, στο οποίο ζουν και εργάζονται εκατομμύρια άνθρωποι. Το κτίριο του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών στο κέντρο του νησιού καθώς και τα κυβερνητικά κτίρια σε όλη τη χώρα εκκενώνονται.

Ωρα 11.15. Εκπρόσωποι του Δημοκρατικού Μετώπου για την απελευθέρωση της Παλαιστίνης και του Λαϊκού Μετώπου για την απελευθέρωση της Παλαιστίνης δηλώνουν ότι οι οργανώσεις τους δεν έχουν καμία σχέση με τις επιθέσεις. Στη Γάζα, εκπρόσωπος της ισλαμικής Τζιχάντ, της οργάνωσης που εκτελεί επιθέσεις αυτοκτονίας στο εσωτερικό του Ισραήλ, επίσης αρνείται κάθε ευθύνη, χαρακτηρίζει όμως την επίθεση «συνέπεια της πολιτικής των ΗΠΑ στη Μέση Ανατολή, την πιο θερμή περιοχή του κόσμου». Νωρίτερα, τηλεοπτικός σταθμός στο Αμπού Ντάμπι των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων είχε μεταδώσει ότι για την επίθεση ευθύνεται το Δημοκρατικό Μέτωπο. Την ίδια στιγμή, στην Παλαιστίνη επικρατεί ευφορία, καθώς 2.000 άτομα έχουν συγκεντρωθεί στη Ναμπλούς της Δυτικής Οχθης και φωνάζουν συνθήματα υπέρ του Οσάμα Μπιν Λάντεν. Ανώνυμοι Αμερικανοί αξιωματούχοι δηλώνουν ότι κύριος υπεύθυνος θεωρείται πράγματι ο Οσάμα Μπιν Λάντεν, ο Σαουδάραβας μεγιστάνας που θεωρείται υπεύθυνος και για την τρομοκρατική επίθεση στο πολεμικό σκάφος Κόουλ στην Υεμένη.

Ωρα 11.20. Ο Αμερικανός υπουργός Εξωτερικών Κόλιν Πάουελ, που βρισκόταν σε επίσημη επίσκεψη στη Λίμα του Περού, αναχωρεί κατεσπευσμένως. Σε ολόκληρο τον κόσμο, τα μέτρα ασφαλείας στις αμερικανικές πρεσβείες ενισχύονται. Οι αμερικανικές δυνάμεις στον πλανήτη βρίσκονται σε επιφυλακή, ενώ ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται στην

προστασία των πετρελαιοαγωγών και των πετρελαϊκών εγκαταστάσεων. Το δολάριο καθώς και τα νομίσματα που συνδέονται με αυτό πέφτουν, ενώ η τιμή του χρυσού ανεβαίνει και η τιμή του πετρελαίου ξεπερνά τα 30 δολάρια το βαρέλι.

Ωρα 13.20, Λουιζιάνα. Ο Αμερικανός πρόεδρος Μπους εγκαταλείπει τη στρατιωτική βάση Μπαρκοντέιλ, με άγνωστο προορισμό. Έχει πραγματοποιήσει δεύτερη δήλωση, με την οποία δεσμεύεται να εντοπίσει και να τιμωρήσει τους υπόπτους. «Θα υπερασπιστούμε την ελευθερία», δηλώνει. «Η ίδια η ελευθερία δέχθηκε σήμερα το πρωί επίθεση, με τη μορφή ενός απρόσωπου δειλού». Ο Αμερικανός πρόεδρος ευχαριστεί όσους εργάζονται πυρετωδώς για τη διάσωση των τραυματιών και ζητεί από το έθνος να προσευχηθεί για τη ζωή των θυμάτων. «Το έθνος μας βρίσκεται σε δοκιμασία, αλλά μην κάνετε λάθος. Θα περάσουμε αυτή τη δοκιμασία».

Ωρα 13.30. Τόσο στην περιοχή της Ουάσιγκτον όσο και στην περιοχή της Νέας Υόρκης και του Νιου Τζέρσεϊ γίνονται συνεχείς εκκλήσεις για δωρεές αίματος, καθώς τα νοσοκομεία δέχονται τεράστιους αριθμούς τραυματιών. Ο δήμαρχος της Ουάσιγκτον κηρύσσει την αμερικανική πρωτεύουσα σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης.

Ωρα 14.00. Οι πρέσβεις του NATO συσκέπτονται στις Βρυξέλλες. Στο Λονδίνο, ο Τόνι Μπλερ διατάσσει τις δυνάμεις ασφαλείας να τεθούν στο ύψιστο επίπεδο επιφυλακής, ενώ σε ολόκληρο τον κόσμο οι ηγέτες εκφράζουν τον αποτροπιασμό τους. Το Ισραήλ προσφέρεται να στείλει βοήθεια στις ΗΠΑ, ενώ ως και η Κούβα παραχωρεί τα αεροδρόμιά της για τη διαχείριση της ανθρωπιστικής βοήθειας. Στη Γερμανία, οι σημαίες κυματίζουν μεσίστιες, ενώ η Ρωσία εντείνει τα μέτρα ασφαλείας, από φόβο μήπως αποτελέσει κι αυτή στόχο της ισλαμικής τρομοκρατίας.

Στις 11 Μαρτίου 2004 η Μαδρίτη δέχθηκε τετραπλή βομβιστική επίθεση στο σιδηροδρομικό της δίκτυο που άφησε πίσω της τουλάχιστον 192 νεκρούς και περισσότερους από 1430 τραυματίες. Η τερατώδης επίθεση, τρεις ημέρες πριν τις ισπανικές εκλογές, συνιστά τη χειρότερη τρομοκρατική ενέργεια επί εδάφους χώρα-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η ισπανική κυβέρνηση δήλωσε αρχικώς ότι η επίθεση φέρει τη σφραγίδα της ένοπλης αυτονομιστικής οργάνωσης των Βάσκων ΕΤΑ, μετρίασε όμως τις εκτιμήσεις της, αφήνοντας ανοικτό και το ενδεχόμενο να ευθύνεται η Αλ Κάιντα, ύστερα από την ανακάλυψη ημιφορτηγού όπου βρέθηκαν μαγνητοταινία με στίχους Κορανίου και επτά πυροκροτητές.

Οι υποψίες περί ανάμιξης της Αλ Κάιντα ενισχύθηκαν όταν η αραβική εφημερίδα του Λονδίνου <<Αλ Κουντς αλ Αραμπί>> παρέλαβε επιστολή με την οποία η οργάνωση του Λάντεν εμφανίζεται να αναλαμβάνει την ευθύνη της επίθεσης, χαρακτηρίζοντάς την ως <<πλήγμα σε έναν από τους πυλώνες της Συμμαχίας των Σταυροφόρων>> κατά του Ιράκ.

Παγεροί άνεμοι έπνευσαν στην Ευρώπη μόλις έγινε γνωστή η πολλαπλή βομβιστική επίθεση στη Μαδρίτη, εξαιρετικά αγαπητή. Οργή, αγανάκτηση, θλίψη και αποτροπιασμός, δεσμεύσεις υπέρ της οριστικής πάταξης της τρομοκρατίας ή προειδοποιήσεις περί του μεγέθους της τρομοκρατικής απειλής πλαισίωσαν τις δηλώσεις των ηγετών μιας Ευρώπης δοκιμασμένης στο παρελθόν από τα πλήγματα εναντίον μαζικών στόχων. Συμπαράσταση προς την Ισπανία, θύμα <<προμελετημένου εγκλήματος και βάνανσης πράξης τρομοκρατίας>> εξέφρασε η Ουάσιγκτον.

Ιατρικό προσωπικό, πυροσβέστες και αστυνομικοί προσπαθούν να φέρουν εις πέρας το διασωστικό τους έργο σε ένα από τα τρέινα που χτυπήθηκαν στο σταθμό Ατόσα της Μαδρίτης.

IV> ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟΥ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΣ

α) Μέτρα Ευρωπαϊκής Ένωσης για αντιμετώπιση τρομοκρατίας και οργανωμένου εγκλήματος

Μπροστά στη καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων από τους τρομοκράτες και τις επιθέσεις τους εναντίον αθώων πολιτών ,τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποφάσισαν να λάβουν μέτρα για την αντιμετώπιση του οργανωμένου εγκλήματος σε τέτοιο βαθμό που ,ορισμένες φορές ,μας επιτρέπεται να κάνουμε λόγο για μια κρατική τρομοκρατία που καταπατά τα στοιχειώδη δικαιώματα του πολίτη.

Οι κοινές πρωτοβουλίες στο χώρο της τρομοκρατίας και του οργανωμένου εγκλήματος κατατάσσονται στις παρακάτω κατηγορίες:

- ανάπτυξη δικαστικής συνεργασίας

Το 1997 το Σχέδιο Δράσης για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος ο προβλέπει την ανάγκη σύστασης δικτύου δικαστικής συνεργασίας στα πλαίσια του οποίου κάθε κράτος θα πρέπει να έχει ένα κεντρικό σημείο επαφής που θα επιτρέπει την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των εθνικών δικαστικών αρχών.

Το 1998 αποφασίζεται η δημιουργία ευρωπαϊκού δικαστικού δικτύου ,το οποίο έχει αρμοδιότητες στο τομέα των τρομοκρατικών εγκλημάτων.

Το 2000 στο Σχέδιο Δράσης του Συμβουλίου προτείνεται η αμοιβαία αναγνώριση των δικαστικών αποφάσεων σε ποινικά θέματα ,η οποία πρέπει μάλιστα να επεκτείνεται και στις προδικαστικές αποφάσεις ,καθώς και η αποδοχή ενώπιον των δικαστηρίων αποδεικτικών στοιχείων που έχουν νομίμως συλλεχθεί σε άλλο κράτος-μέλος.

Το 2002 δημιουργείται η Eurojust με κύριο καθήκον το συντονισμό των εισαγγελικών αρχών για τη δίωξη όλων των εγκλημάτων που υπάγονται στην αρμοδιότητα της Eurorol ,μεταξύ των οποίων επομένως και της τρομοκρατίας καθώς και ορισμένων τύπων εγκλημάτων που διαπράττονται συχνά από διεθνείς οργανώσεις .Επιπλέον ,καθήκον της Eurojust είναι η υποστήριξη ποινικών ερευνών στους συγκεκριμένους τομείς αλλά και η αυτοτελής επεξεργασία προσωπικών δεδομένων που της παρέχουν οι αρμόδιες αρχές των κρατών-μελών και οι εταίροι της ,τα οποία μπορεί να ανταλλάσσει με άλλους οργανισμούς. Επιπλέον, μετά την 11 Σεπτεμβρίου 2001 προωθήθηκε το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης βάσει του οποίου είναι εφικτή η σύλληψη και η παράδοση ακόμα και ημεδαπών χωρίς μάλιστα να απαιτείται έλεγχος διπλού αξιοποίνου.

- εντατικοποίηση των ενεργειών για εντοπισμό και δήμευση των προϊόντων του εγκλήματος

Το 1998 συστάθηκε στα κράτη μέλη να θεσπίσουν νομοθεσία που θα τους επιτρέπει τον εντοπισμό των πιθανολογούμενων προϊόντων του εγκλήματος ,τη κατάσχεση και τη δήμευσή τους.

Το 2000 ,στο σχέδιο Δράσης προτείνεται ο <<μετριασμός>> του βάρους απόδειξης όσον αφορά την προέλευση των περιουσιακών στοιχείων ενός δράστη μετά τη καταδίκη του για σοβαρό αδίκημα ,έτσι ώστε ο καταδικασθείς να πρέπει να αποδεικνύει ο ίδιος ότι νόμιμα απέκτησε τα περιουσιακά του στοιχεία ,ενώ το δικαστήριο ,αν δεν πείθεται ,να μπορεί να διατάξει τη κατάσχεση και τη δήμευσή τους.

Το 2001 με Απόφαση-Πλαίσιο προβλέπεται η δυνατότητα κατάσχεσης αγαθών αξίας αντίστοιχης με τα προϊόντα του εγκλήματος ,στα πλαίσια εσωτερικών διαδικασιών

, διαδικασιών που κινούνται κατόπιν αιτήματος άλλου κράτους-μέλους καθώς και στα πλαίσια αιτήσεων εκτέλεσης αλλοδαπών διαταγών δήμευσης.

- κινητοποίηση ομάδων ιδιωτών

Βάσει της Οδηγίας 91/308/ΕΟΚ ,με την οποία διαμορφώνεται ένα δίκτυο εμπλοκής πολιτών στην εξιχνίαση πράξεων νομιμοποίησης παράνομων εσόδων .Στο δίκτυο συμμετέχουν Τράπεζες ,χρηματοπιστωτικά ιδρύματα ,λογιστές ,κτηματομεσίτες ,συμβολαιογράφοι ,έμποροι και καζίνα που υποχρεώνονται να συλλέγουν πληροφορίες για τη πραγματική ταυτότητα των πελατών τους ,να διατηρούν αρχείο με τις πληροφορίες αυτές και να συνεργάζονται πλήρως με τις διωκτικές αρχές καταγγέλοντας πιθανές πράξεις νομιμοποίησης και παρέχοντας τις αναγκαίες πληροφορίες

- ενοποίηση αστυνομικής δράσης

Το 1975 ανατίθεται στην ομάδα εργασίας TREVI η μελέτη τρομοκρατικών ζητημάτων ενώ το 1985 η ενασχόληση με το οργανωμένο έγκλημα.

Το 1995 συστήνεται η Ευρωπαϊκή Αστυνομική Υπηρεσία (Europol)βάσει συνθήκης Μάαστριχτ με στόχο βελτίωση συνεργασίας μεταξύ κρατών-μελών στους τομείς της παράνομης εμπορίας ναρκωτικών ,της τρομοκρατίας και άλλων σοβαρών μορφών του διεθνούς οργανωμένου εγκλήματος .Για το σκοπό αυτό διαμορφώνεται το αυτοματοποιημένο σύστημα πληροφοριών της Europol ,στο οποίο καταχωρούνται αρχικά όσοι θεωρούνται ύποπτοι για τέλεση εγκληματικών πράξεων αλλά και εκείνοι σχετικά με τους οποίους δικαιολογείται η πιθανολόγηση ότι θα διαπράξουν κάποια από τις αξιόποινες πράξεις που ανήκουν στην αρμοδιότητα της Ευρωπαϊκής Αστυνομικής Υπηρεσίας .Η καταχώρηση επεκτείνεται ακόμα σε εκείνους που μπορεί απλώς να συνοδεύουν ή να βρίσκονται σε επαφή με τα συγκεκριμένα πρόσωπα και έτσι μπορεί συστατικά να επεκταθεί σε έναν ευρύτατο κύκλο ατόμων αμέτοχων σε οποιαδήποτε εγκληματική δράση.

Το 1996 προβλέπεται η εγκατάσταση των Αστυνομικών Συνδέσμων .Με μεταγενέστερη απόφαση του Συμβουλίου το 2003 προβλέπεται συνεργασία μεταξύ αστυνομικών συνδέσμων και Europol .Παράλληλα αποφασίζεται η κατάργηση και τήρηση ευρετηρίου αντιτρομοκρατικών ειδικών δεξιοτήτων ,ικανοτήτων ,γνώσεων προς διευκόλυνση της αντιτρομοκρατικής συνεργασίας μεταξύ των κρατών-μελών.

Το 1997 θεωρείται αναγκαία η ύπαρξη πληροφοριών σχετικά με όλα τα νομικά πρόσωπα που είναι καταχωρημένα σε κάθε κράτος-μέλος αλλά και τα φυσικά πρόσωπα που συμμετέχουν στη διοίκησή τους. Παράλληλα διευρύνεται η ανταλλαγή αναλύσεων DNA για τη πραγματοποίηση της οποίας θεωρείται αναγκαία η δημιουργία εθνικών βάσεων δεδομένων συμβατών μεταξύ τους. Κρίνεται επιπλέον, (Σχέδιο Δράσης 2000)χρήσιμη η συλλογή πληροφοριών για τον τρόπο πληρωμής της αγοράς αγαθών γενικά έτσι ώστε να μπορούν να διαπιστωθούν πιθανές πράξεις νομιμοποίησης όταν γίνεται υπερβολική χρήση μετρητών ,ενώ σημαντική θεωρείται ακόμα η δημιουργία ενός συστήματος ηλεκτρονικής ανταλλαγής αποτυπωμάτων.

Το 1997 η Συνθήκη του Άμστερνταμ διευρύνει τις αρμοδιότητες της Europol αφού της ανατίθενται και καθήκοντα επιχειρησιακού χαρακτήρα όπως *η υποστήριξη των επιχειρησιακών δράσεων των εθνικών αρχών με τη διαμόρφωση κοινών ομάδων που θα περιλαμβάνουν και εκπροσώπους της Europol αλλά και *η δυνατότητα της Ευρωπαϊκής Αστυνομίας να ζητά από τις εθνικές αρχές τη διεξαγωγή και συντονισμό ερευνών για συγκεκριμένες υποθέσεις που αυτή υποδεικνύει.

Μετά την 11Σεπτεμβρίου 2001 αποφασίζεται η ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ της Europol ,των υπηρεσιών πληροφοριών και των αστυνομικών αρχών σε θέματα τρομοκρατίας ,ενώ με απόφαση του Συμβουλίου του 2003 θεσμοθετείται η υποχρέωση κάθε κράτους να διαμορφώσει ειδική υπηρεσία που θα συγκεντρώνει όλες τις πληροφορίες σχετικά με τρομοκρατικές πράξεις και θα τις διαβιβάζει στη Europol.

Σχετικά με τη Europol, θεσπίζονται προνόμια και ασυλίες των μελών των οργάνων ,των αναπληρωτών διευθυντών ,και των υπαλλήλων της Europol για όλες τις αξιόποινες πράξεις που μπορεί να τελούν κατά την εκπλήρωση των καθηκόντων τους .Επιπλέον προβλέπεται δικαστική ασυλία της Europol για λανθασμένη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και απαραβίαστο των αρχείων της οπουδήποτε κι αν βρίσκονται ,καθώς επίσης και ασυλία των μελών των οργάνων και του προσωπικού της Europol για δηλώσεις και πράξεις στις οποίες έχουν προβεί υπό την επίσημη ιδιότητά τους .Αποτέλεσμα είναι η εκτεταμένη αστυνομική συνεργασία τόσο στο τομέα της πρόληψης όσο και της καταστολής του οργανωμένου εγκλήματος και της τρομοκρατίας.

- **προσέγγιση κυρωτικών κανόνων** στο επίπεδο του ουσιαστικού ποινικού δικαίου

Το 1997 ,η Συνθήκη Άμστερνταμ παρέχει περιορισμένη ποινική εξουσία στην Ευρωπαϊκή Ένωση ,δηλ. εξουσία που αφορά το καθορισμό ελάχιστων κανόνων ως προς τα στοιχεία της αντικειμενικής υπόστασης των αξιόποινων πράξεων και τις απειλούμενες ποινές στους τομείς του οργανωμένου εγκλήματος .Ωστόσο , οι προσπάθειες θα πρέπει να εστιαστούν σε περιορισμένο αριθμό τομέων ιδιαίτερης σημασίας , όπως το οικονομικό έγκλημα (νομιμοποίηση εσόδων ,παραχάραξη του ευρώ ,διαφθορά) , το λαθρεμπόριο ναρκωτικών ,η εμπορία ανθρώπων ,ιδίως η εκμετάλλευση γυναικών ,η σεξουαλική εκμετάλλευση παιδιών ,η εγκληματικότητα υψηλής τεχνολογίας και η περιβαλλοντική εγκληματικότητα.

Συνεπώς ,εκδίδεται μια σειρά από Αποφάσεις-Πλαίσιο ζητώντας τη ποινικοποίηση μορφών συμπεριφοράς που υιοθετούνται συνήθως από το οργανωμένο έγκλημα .Παράλληλα ,υιοθετείται για πρώτη φορά ένας κοινός ορισμός του τρομοκρατικού εγκλήματος με Απόφαση-Πλαίσιο του 2002(παρατίθεται αμέσως παρακάτω)όπου ορίζεται επίσης η έννοια της τρομοκρατικής οργάνωσης και του εγκλήματος που συναρτάται με τη τέλεση τρομοκρατικής πράξης .Στην ίδια Απόφαση προβλέπεται διεύρυνση των ορίων ισχύος των ποινικών νόμων όπως και των μορφών συμμετοχής στο έγκλημα και επιχειρείται μία υπό ευρεία έννοια ενοποίηση των ποινικών κυρώσεων.

ΑΠΟΦΑΣΗ-ΠΛΑΙΣΙΟ

ΑΠΟΦΑΣΗ-ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 13ης Ιουνίου 2002

για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας

(2002/475/ΔΕΥ)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, και ιδίως το άρθρο 29, το άρθρο 31 στοιχείο ε) και το άρθρο 34 παράγραφος 2 στοιχείο β),

την πρόταση της Επιτροπής (1),

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (2),

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η Ευρωπαϊκή Ένωση βασίζεται στις οικουμενικές αρχές της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, της ελευθερίας, της ισότητας και της αλληλεγγύης, του σεβασμού των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών. Ερείδεται επί της αρχής της δημοκρατίας και της αρχής του κράτους δικαίου, αρχές οι οποίες είναι κοινές στα τα κράτη μέλη.
- (2) Η τρομοκρατία αποτελεί μία από τις σοβαρότερες παραβιάσεις των αρχών αυτών. Η δήλωση της La Gomera, που εγκρίθηκε κατά την άτυπη συνεδρίαση του Συμβουλίου της 14ης Οκτωβρίου 1995, καταδικάζει την τρομοκρατία ως απειλή για τη δημοκρατία, την ελεύθερη άσκηση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη.
- (3) Το σύνολο των κρατών μελών ή ορισμένα εξ αυτών συμμετέχουν σε σειρά συμβάσεων που αφορούν την τρομοκρατία. Η σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης, της 27ης Ιανουαρίου 1977, για την καταστολή της τρομοκρατίας ορίζει ότι τα εγκλήματα τρομοκρατίας δεν μπορούν να θεωρηθούν ως πολιτικά εγκλήματα, εγκλήματα συναφή με πολιτικό έγκλημα ή εγκλήματα εμπνεόμενα από πολιτικά κίνητρα. Τα Ηνωμένα Έθνη θέσπισαν τη σύμβαση για την καταστολή των τρομοκρατικών επιθέσεων με εκρηκτικές ύλες στις 15 Δεκεμβρίου 1997 και τη σύμβαση για την καταστολή της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας στις 9 Δεκεμβρίου 1999. Αυτή τη στιγμή διεξάγονται διαπραγματεύσεις στο πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών όσον αφορά ένα σχέδιο σφαιρικής σύμβασης κατά της τρομοκρατίας.
- (4) Στο επίπεδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Συμβούλιο ενέκρινε, στις 3 Δεκεμβρίου 1998, το πρόγραμμα δράσης του Συμβουλίου και της Επιτροπής όσον αφορά την άριστη δυνατή εφαρμογή των διατάξεων της συνθήκης του Άμστερνταμ για τη δημιουργία ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης (3). Θα πρέπει επίσης να ληφθούν

υπόψη τα συμπεράσματα του Συμβουλίου, της 20ής Σεπτεμβρίου 2001, καθώς και το σχέδιο δράσης του έκτακτου Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 21ης Σεπτεμβρίου 2001 για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας. Η τρομοκρατία αναφέρθηκε από τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Τάμπερε της 15ης και 16ης Οκτωβρίου 1999 και του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Santa Maria da Feira της 19ης και 20ής Ιουνίου 2000. Αναφέρεται επίσης από την ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για την εξαμηνιαία ενημέρωση του πινάκα αποτελεσμάτων για την παρακολούθηση της προόδου που έχει επιτευχθεί όσον αφορά τη δημιουργία χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης στην Ευρωπαϊκή Ένωση (δεύτερο εξάμηνο 2000). Εξάλλου, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε, στις 5 Σεπτεμβρίου 2001, σύσταση για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας. Θα πρέπει επίσης να υπενθυμισθεί ότι, στις 30 Ιουλίου 1996, υποστηρίχθηκαν εικοσιπέντε μέτρα καταπολέμησης της τρομοκρατίας από τις πλέον ανεπτυγμένες χώρες (Ομάδα των 7) και τη Ρωσία, που συνήλθαν στο Παρίσι.

- (5) Η Ευρωπαϊκή Ένωση έλαβε πολλά ειδικά μέτρα για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και του οργανωμένου εγκλήματος, όπως: την απόφαση του Συμβουλίου, της 3ης Δεκεμβρίου 1998, με την οποία εξουσιοδοτείται η Ευρωπαϊκή Ένωση να αντιμετωπίζει διαπραχθείσες ή δυνάμενες να διαπραχθούν αξιόπινες πράξεις στα πλαίσια τρομοκρατικών δραστηριοτήτων που θίγουν τη ζωή, τη σωματική ακεραιότητα, την ελευθερία των προσώπων ή την περιουσία τους (4), την κοινή δράση 96/610/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 15ης Οκτωβρίου 1996, που αφορά την κατάρτιση και τήρηση ευρετηρίου αντιτρομοκρατικών ειδικών δεξιοτήτων, ικανοτήτων και γνώσεων, προς διευκόλυνση της αντιτρομοκρατικής συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (5), την κοινή δράση 98/428/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 29ης Ιουνίου 1998, για τη δημιουργία ευρωπαϊκού δικαστικού δικτύου (6), το οποίο έχει αρμοδιότητες στον τομέα των τρομοκρατικών εγκλημάτων (ιδίως το άρθρο 2), την κοινή δράση 98/733/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1998, σχετικά με το αξιόπιστο της συμμετοχής σε εγκληματική οργάνωση στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (7) και τη σύσταση του Συμβουλίου, της 9ης Δεκεμβρίου 1999, σχετικά με τη συνεργασία για την καταπολέμηση της χρηματοδότησης τρομοκρατικών ομάδων (8).

(1) ΕΕ C 332 Ε της 27.11.2001, σ. 300.

(2) Γνώμη που διατυπώθηκε στις 6 Φεβρουαρίου 2002 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα).

(3) ΕΕ C 19 της 23.1.1999, σ. 1.

(4) ΕΕ C 26 της 30.1.1999, σ. 22.

(5) ΕΕ L 273 της 25.10.1996, σ. 1.

(6) ΕΕ L 191 της 7.7.1998, σ. 4.

(7) ΕΕ L 351 της 29.12.1998, σ. 1.

(8) ΕΕ C 373 της 23.12.1999, σ. 1.

- (6) Ο ορισμός των εγκλημάτων τρομοκρατίας θα πρέπει να είναι παραπλήσιος σε όλα τα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένου του ορισμού των εγκλημάτων σχετικά με τρομοκρατικές ομάδες. Εξάλλου, θα πρέπει να προβλέπονται ποινές και κυρώσεις που να αντιστοιχούν στη σοβαρότητα αυτών των εγκλημάτων κατά φυσικών και νομικών προσώπων που έχουν διαπράξει τέτοια εγκλήματα ή είναι υπεύθυνα για τη διάπραξη τους.
- (7) Θα πρέπει να θεσπισθούν κανόνες περί δικαιοδοσίας για να κατοχυρωθεί η δυνατότητα αποτελεσματικής δίωξης του τρομοκρατικού εγκλήματος.
- (8) Τα θύματα τρομοκρατικών εγκλημάτων είναι ευάλωτα και, συνεπώς, θα πρέπει να αποτελούν αντικείμενο ειδικών μέτρων.
- (9) Δεδομένου ότι οι στόχοι της προτεινόμενης δράσης δεν μπορούν να υλοποιηθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη μονομερώς και μπορούν, ως εκ τούτου, να υλοποιηθούν καλύτερα, λόγω της απαραίτητης αμοιβαιότητας, στο επίπεδο της Ένωσης, αυτή μπορεί να λάβει μέτρα, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, η παρούσα απόφαση-πλαίσιο δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη των στόχων αυτών.
- (10) Η παρούσα απόφαση-πλαίσιο σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα, όπως κατοχυρώνονται με την ευρωπαϊκή σύμβαση για την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών, και όπως προκύπτουν από τις κοινές συνταγματικές παραδόσεις των κρατών μελών ως αρχές του κοινοτικού δικαίου. Η Ένωση τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται από το άρθρο 6 παράγραφος 2 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και εκφράζονται στο χάρτη θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδίως το κεφάλαιο VI. Καμία από τις διατάξεις της παρούσας απόφασης-πλαίσιο δεν μπορεί να ερμηνεύεται κατά τρόπο ώστε να περιορίζει ή να καταργεί θεμελιώδη δικαιώματα ή ελευθερίες, όπως το δικαίωμα της απεργίας, η ελευθερία του συνέχεσθαι, του συνεταιρίζεσθαι ή της έκφρασης, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος κάθε προσώπου να ιδρύει με άλλους συνδικαλιστικές ενώσεις και να προσχωρεί σε αυτές για την υπεράσπιση των συμφερόντων του και του συναφούς δικαιώματος διαδηλώσεως.
- (11) Η παρούσα απόφαση-πλαίσιο δεν καλύπτει τις δραστηριότητες των ενόπλων δυνάμεων σε περίοδο έντονης σύγκρουσης, κατά την έννοια που δίνει στους όρους αυτούς το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο, δεδομένου ότι οι δραστηριότητες αυτές διέπονται από το εν λόγω δίκαιο, ούτε τις δραστηριότητες των ενόπλων δυνάμεων ενός κράτους κατά την άσκηση των επίσημων καθηκόντων τους, εφόσον διέπονται από άλλους κανόνες του διεθνούς δικαίου,
- οποίες αναφέρονται στα στοιχεία α) έως θ) όπως ορίζονται ως εγκλήματα από το εθνικό δίκαιο, και οι οποίες είναι δυνατόν, εκ της φύσεως ή του συναφούς πλαισίου τους, να προσβάλλουν σοβαρά χώρα ή διεθνή οργανισμό, όταν ο δράστης τις διαπράττει με σκοπό:
- να εκφοβίσει σοβαρά έναν πληθυσμό, ή
 - να εξαναγκάσει αδικαιολόγητα τις δημόσιες αρχές ή ένα διεθνή οργανισμό να εκτελέσουν οποιαδήποτε πράξη ή να απόσχουν από την εκτέλεσή της, ή
 - να αποσταθεροποιήσει σοβαρά ή να καταστρέψει τις θεμελιώδεις πολιτικές, συνταγματικές, οικονομικές ή κοινωνικές δομές μιας χώρας ή ενός διεθνούς οργανισμού:
 - α) προσβολή κατά της ζωής προσώπου, η οποία είναι δυνατόν να επιφέρει το θάνατο,
 - β) σοβαρή προσβολή κατά της σωματικής ακεραιότητας προσώπου,
 - γ) απαγωγή ή αρπαγή ομήρων,
 - δ) πρόκληση μαζικών καταστροφών σε κυβερνητικές ή δημόσιες εγκαταστάσεις, συγκοινωνιακά συστήματα, υποδομή, περιλαμβανομένων και των συστημάτων πληροφορικής, σταθερές εξέδρες που ευρίσκονται επί της υφαλοκρηπίδας, δημόσιους χώρους ή ιδιωτικές ιδιοκτησίες, που θα μπορούσαν να εκθέσουν σε κίνδυνο ανθρώπινες ζωές ή να προεξήκουν σημαντικές οικονομικές απώλειες,
 - ε) κατάληψη αεροσκαφών ή πλοίων ή άλλων μέσων μαζικής μεταφοράς ή μεταφοράς εμπορευμάτων,
 - στ) κατασκευή, κατοχή, κτήση, μεταφορά, προμήθεια ή χρήση πυροβόλων όπλων, εκρηκτικών υλών, πυρηνικών, βιολογικών και χημικών όπλων καθώς και, όσον αφορά τα βιολογικά και χημικά όπλα, έρευνα και ανάπτυξη,
 - ζ) απελευθέρωση επικίνδυνων ουσιών ή πρόκληση πυρκαγιών, πλημμύρων ή εκρήξεων, με αποτέλεσμα την έκθεση ανθρώπινων ζώων σε κίνδυνο,
 - η) διαταραχή ή διακοπή του εφοδιασμού ύδατος, ηλεκτρικής ενέργειας ή κάθε άλλου βασικού φυσικού πόρου, με αποτέλεσμα την έκθεση ανθρώπινων ζώων σε κίνδυνο,
 - θ) απειλή τέλεσης μιας εκ των πράξεων οι οποίες απαριθμούνται στα στοιχεία α) έως η)
2. Η παρούσα απόφαση-πλαίσιο επ' ουδενί συνεπάγεται τροποποίηση της υποχρέωσης σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων και των θεμελιωδών νομικών αρχών, όπως κατοχυρώνονται από το άρθρο 6 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Άρθρο 2

Εγκλήματα σχετικά με τρομοκρατική ομάδα

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ-ΠΛΑΙΣΙΟ:

Άρθρο 1

Τρομοκρατικά εγκλήματα και θεμελιώδεις αρχές και δικαιώματα

1. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε να θεωρούνται ως εγκλήματα τρομοκρατίας οι εκ προθέσεως πράξεις οι

1. Για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης-πλαίσιο, ως «τρομοκρατική ομάδα» νοείται: η εγκαθιδρυμένη επί ένα χρονικό διάστημα και διαρθρωμένη ένωση περισσότερων των δύο προσώπων που δρουν από κοινού προκειμένου να τελέσουν τρομοκρατικά εγκλήματα. Ο όρος «διαρθρωμένη ένωση» σημαίνει μια ένωση που δεν συγκροτήθηκε τυχαία με σκοπό να διαπράξει αμέσως ένα ορισμένο έγκλημα και η οποία δεν έχει απαραίτητα τυπικά καθορισμένους ρόλους των μελών της, συνέχεια στη σύνθεσή της ή πολυσύνθετη δομή.

2. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε οι εκ προθέσεως τελούμενες ακόλουθες πράξεις να επισύρουν ποινή:

- α) διεύθυνση τρομοκρατικής ομάδας **αρχηγός**
- β) συμμετοχή στις δραστηριότητες τρομοκρατικής ομάδας, συμπεριλαμβανομένης της παροχής πληροφοριών ή υλικών μέσων ή κάθε μορφής χρηματοδότησης των δραστηριοτήτων της, με επίγνωση του γεγονότος ότι η συμμετοχή αυτή θα συμβάλει στις εγκληματικές δραστηριότητες της τρομοκρατικής ομάδας.

Άρθρο 3

Εγκλήματα συνδεδεμένα με τις τρομοκρατικές δραστηριότητες

Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε να θεωρούνται επίσης ως εγκλήματα συνδεδεμένα με τις τρομοκρατικές δραστηριότητες, οι ακόλουθες πράξεις:

- α) διακεκριμένη κλοπή που διαπράττεται με σκοπό την τέλεση μιας από τις πράξεις που απαριθμούνται στο άρθρο 1 παράγραφος 1·
- β) εκβίαση με σκοπό την τέλεση μιας από τις πράξεις που απαριθμούνται στο άρθρο 1 παράγραφος 1·
- γ) πλαστογραφία διοικητικών εγγράφων με σκοπό την τέλεση μιας από τις πράξεις που απαριθμούνται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 στοιχεία, α) έως η) καθώς και στο άρθρο 2 παράγραφος 2 στοιχείο β).

Άρθρο 4

Ηθική αυτοουργία, συνέργεια, απόπειρα

1. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε να επισύρει ποινή η ηθική αυτοουργία εγκλήματος που προβλέπεται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 και στα άρθρα 2 ή 3 ή η συνέργεια σε αυτό.
2. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε να επισύρει ποινή η απόπειρα εγκλήματος που προβλέπεται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 και τα εγκλήματα που αναφέρονται στο άρθρο 4, εφόσον προβλέπεται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 στοιχείο στ) και του εγκλήματος που προβλέπεται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 στοιχείο θ).

Άρθρο 5

Κυρώσεις

1. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε τα εγκλήματα που προβλέπονται στα άρθρα 1 έως 4 να επισύρουν ποινικές κυρώσεις αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές, που είναι δυνατόν να προκαλέσουν έκδοση.
2. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε τα εγκλήματα τρομοκρατίας που αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 και τα εγκλήματα που αναφέρονται στο άρθρο 4, εφόσον έχουν σχέση με εγκλήματα τρομοκρατίας, να επισύρουν με ποινές στερητικές της ελευθερίας αυστηρότερες από εκείνες που προβλέπει το εθνικό δίκαιο για τα ίδια εγκλήματα όταν δεν συντρέχει η συγκεκριμένη πρόθεση που απαιτείται δυνάμει του άρθρου 1 παράγραφος 1, εξαιρουμένων των περιπτώσεων στις οποίες οι προβλεπόμενες ποινές είναι ήδη οι μέγιστες δυνατές βάσει του εθνικού δικαίου.

3. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε τα εγκλήματα που απαριθμούνται στο άρθρο 2 να επισύρουν ποινές στερητικές της ελευθερίας, οι μέγιστες των οποίων δεν μπορούν να είναι μικρότερες από 15 έτη για το έγκλημα που αναφέρεται στο άρθρο 2 παράγραφος 2 στοιχείο α) και για τα εγκλήματα που αναφέρονται στο άρθρο 2 παράγραφος 2 στοιχείο β), μικρότερες από 8 έτη. Εφόσον το έγκλημα που αναφέρεται στο άρθρο 2 παράγραφος 2 στοιχείο α) αφορά μόνον την πράξη την αναφερομένη από το άρθρο 1 παράγραφος 1 στοιχείο θ), η μέγιστη ποινή δεν μπορεί να είναι μικρότερη από 8 έτη.

Άρθρο 6

Ιδιαίτερες περιστάσεις

Κάθε κράτος μέλος μπορεί να λάβει τα αναγκαία μέτρα ώστε οι ποινές που αναφέρει το άρθρο 5 να είναι δυνατόν να μειώνονται όταν ο δράστης του εγκλήματος:

- α) παραιτείται από τις τρομοκρατικές δραστηριότητές του και
- β) παρέχει στις διοικητικές ή δικαστικές αρχές πληροφορίες, τις οποίες δεν θα μπορούσαν άλλως να αποκτήσουν και οι οποίες πληροφορίες βοηθούν τις εν λόγω αρχές:
- i) να αποτρέψουν ή να περιορίσουν τα αποτελέσματα του εγκλήματος,
 - ii) να προσδιορίσουν ή να παραπέμψουν στη δικαιοσύνη τους λοιπούς δράστες του εγκλήματος,
 - iii) να εξεύρουν αποδεικτικά στοιχεία, ή
 - iv) να αποτρέψουν την τέλεση άλλων εγκλημάτων προβλεπόμενων στα άρθρα 1 έως 4.

Άρθρο 7

Ευθύνη των νομικών προσώπων

1. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε τα νομικά πρόσωπα να μπορούν να υπέχουν ευθύνη για ένα εκ των εγκλημάτων που αναφέρονται στα άρθρα 1 έως 4, όταν αυτά τελούνται για λογαριασμό τους από οποιοδήποτε πρόσωπο, που ενεργεί είτε ατομικά, είτε ως μέλος οργάνου του οικείου νομικού προσώπου, το οποίο ασκεί εντός του νομικού προσώπου διευθυντική εξουσία, η οποία στηρίζεται σε μια από τις εξής βάσεις:

- α) εξουσία αντιπροσώπευσης του νομικού προσώπου·
- β) εξουσία λήψης αποφάσεων εξ ονόματος του νομικού προσώπου·
- γ) εξουσία ασκήσεως ελέγχου εντός του νομικού προσώπου.

2. Εκτός από τις περιπτώσεις που προβλέπει η παράγραφος 1, κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε τα νομικά πρόσωπα να μπορούν να υπέχουν ευθύνη σε περίπτωση που η έλλειψη εποπτείας ή ελέγχου, εκ μέρους προσώπου αναφερόμενου στην παράγραφο 1, καθιστά δυνατή τη διάπραξη ενός από τα εγκλήματα που αναφέρονται στα άρθρα 1 έως 4, για λογαριασμό του οικείου νομικού προσώπου, από πρόσωπο ιεραρχικώς υπαγόμενο σε αυτό.

3. Η ευθύνη των νομικών προσώπων δυνάμει των παραγράφων 1 και 2 δεν αποκλείει την ποινική δίωξη των φυσικών προσώπων που είναι δράστες, ηθικοί αυτοουργοί ή συνεργοί ενός εκ των εγκλημάτων που αναφέρονται στα άρθρα 1 έως 4.

Άρθρο 8

Κυρώσεις κατά νομικών προσώπων

Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε κάθε νομικό πρόσωπο το οποίο θεωρείται υπεύθυνο κατά την έννοια του άρθρου 7, να υπόκειται σε αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές κυρώσεις, στις οποίες περιλαμβάνονται ποινικές ή μη ποινικής φύσεως ποινές σε χρήμα και, ενδεχομένως, άλλες κυρώσεις, ιδίως:

- α) αποκλεισμός από δημόσιες παροχές ή ενισχύσεις·
- β) προσωρινή ή οριστική απαγόρευση της άσκησης εμπορικής δραστηριότητας·
- γ) επιβολή δικαστικής εποπτείας·
- δ) δικαστική εντολή διάλυσης·
- ε) προσωρινό ή οριστικό κλείσιμο εγκαταστάσεων που χρησιμοποιήθηκαν για τη διάπραξη του εγκλήματος.

Άρθρο 9

Δικαιοδοσία και δίωξη

1. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε να θεμελιώσει τη δικαιοδοσία του για τα εγκλήματα που αναφέρονται στα άρθρα 1 έως 4, στις εξής περιπτώσεις:

- α) το έγκλημα τελείται, εξ ολοκλήρου ή εν μέρει στο έδαφος του. Κάθε κράτος μέλος μπορεί να επεκτείνει τη δικαιοδοσία του εάν το έγκλημα διαπράχθηκε στο έδαφος κράτους μέλους·
- β) το έγκλημα τελείται μέσα σε πλοίο που φέρει τη σημαία του ή αεροσκάφος καταχωρημένο στα μητρώα του·
- γ) ο δράστης του εγκλήματος είναι υπήκοος ή κάτοικος του·
- δ) το έγκλημα τελείται για λογαριασμό νομικού προσώπου εγκατεστημένου στο έδαφος του·
- ε) το έγκλημα στρέφεται κατά των θεσμών του ή του πληθυσμού του, ή κατά οργάνου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή οργανισμού που ιδρύθηκε σύμφωνα με τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας ή τη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και εδρεύει στο οικείο κράτος μέλος.

2. Όταν ένα έγκλημα υπάγεται στη δικαιοδοσία περισσότερων του ενός κράτους μελών και οποιοδήποτε από αυτά μπορεί εγκύριως να κινησει δίωξη βάσει των αυτών πραγματικών περιστατικών, τα αφορώμενα κράτη μέλη συνεργάζονται για να αποφασίσουν ποιο από αυτά θα ασκήσει την ποινική δίωξη κατά των δραστών του εγκλήματος, στοχεύοντας σε συγκέντρωση, ει δυνατόν, της δίωξης σε ένα μόνον κράτος μέλος. Προς τούτο, τα κράτη μέλη μπορούν να χρησιμοποιήσουν οποιοδήποτε όργανο ή μηχανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης προκειμένου να διευκολυνθεί η συνεργασία μεταξύ των δικαστικών τους αρχών και ο συντονισμός των ενεργειών τους. Λαμβάνονται υπόψη, διαδοχικά, τα εξής στοιχεία σύνδεσης:

- το κράτος μέλος πρέπει να είναι εκείνο στο έδαφος του οποίου έλαβαν χώρα τα πραγματικά περιστατικά,
- το κράτος μέλος πρέπει να είναι εκείνο του οποίου είναι υπήκοος ή κάτοικος ο δράστης,

— το κράτος μέλος πρέπει να είναι το κράτος μέλος καταγωγής των θυμάτων,

— το κράτος μέλος πρέπει να είναι εκείνο στο έδαφος του οποίου ανακαλύφθηκε ο δράστης.

3. Κάθε κράτος μέλος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να θεμελιώσει επίσης τη δικαιοδοσία του και για τα προβλεπόμενα στα άρθρα 1 έως 4 εγκλήματα, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες αρνείται να παραδώσει ή να εκδώσει ύποπτο τέλεσης ενός τέτοιου εγκλήματος ή καταδικασμένο γι' αυτό το έγκλημα, προς άλλο κράτος μέλος ή προς τρίτη χώρα.

4. Κάθε κράτος μέλος μεριμνά ώστε η δικαιοδοσία του να καλύπτει τις περιπτώσεις κατά τις οποίες ένα προβλεπόμενο στα άρθρα 2 και 4 έγκλημα διεπράχθη εξ ολοκλήρου ή εν μέρει στο έδαφος του, οποιοσδήποτε και αν ήταν ο τόπος στον οποίο η τρομοκρατική ομάδα έχει τη βάση της ή ασκεί τις εγκληματικές της δραστηριότητες.

5. Το παρόν άρθρο δεν αποκλείει την άσκηση διεθνούς ποινικής δικαιοδοσίας από κράτος μέλος βάσει της εθνικής του νομοθεσίας.

Άρθρο 10

Παροχή προστασίας και συνδρομής στα θύματα

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η διεξαγωγή ανακρίσεων ή η άσκηση δίωξης για τα εγκλήματα τα οποία αναφέρονται στην παρούσα απόφαση-πλαίσιο, δεν εξαρτώνται από καταγγελία ή κατηγορία προερχόμενη από θύμα του εγκλήματος, τουλάχιστον εάν τα γεγονότα διεπράχθησαν στο έδαφος του κράτους μέλους.

2. Πέραν από τα μέτρα που προβλέπει η απόφαση-πλαίσιο 2001/220/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2001, σχετικά με το καθεστώς των θυμάτων σε ποινικές διαδικασίες⁽¹⁾, κάθε κράτος μέλος λαμβάνει, εφόσον χρειάζεται, κάθε δυνατό μέτρο για να εξασφαλίσει πρόσφορη αρωγή προς την οικογένεια του θύματος.

Άρθρο 11

Εφαρμογή και εκδίεση

1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν τα αναγκαία μέτρα για να συμμορφωθούν προς την παρούσα απόφαση-πλαίσιο το αργότερο την 31η Δεκεμβρίου 2002.

2. Τα κράτη μέλη διαβιβάζουν, το αργότερο την 31η Δεκεμβρίου 2002, στη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου και στην Επιτροπή το κείμενο των διατάξεων με τις οποίες ενσωματώνονται στο εθνικό τους δίκαιο οι δυνάμει της παρούσας απόφασης-πλαίσιο υποχρεώσεις τους. Το Συμβούλιο, το αργότερο την 31η Δεκεμβρίου 2003 και με βάση, αφενός, έκθεσης που συντάσσεται βάσει των εν λόγω στοιχείων και, αφετέρου, έκθεσης της Επιτροπής, επαληθεύει αν τα κράτη μέλη έχουν λάβει τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να συμμορφωθούν με την παρούσα απόφαση-πλαίσιο.

3. Στην έκθεση της Επιτροπής διευκρινίζεται ιδίως κατά πόσον έχει ενσωματωθεί στο ποινικό δίκαιο των κρατών μελών η υποχρέωση του άρθρου 5 παράγραφος 2.

(¹) ΕΕ L 82 της 22.3.2001, σ. 1.

Άρθρο 12

Πεδίο εδαφικής εφαρμογής

Η παρούσα απόφαση-πλαίσιο εφαρμόζεται στο Γιβραλτάρ.

Άρθρο 13

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα απόφαση-πλαίσιο αρχίζει να ισχύει την ημέρα της δημοσίευσής της στην Επίσημη Εφημερίδα.

Λουξεμβούργο, 13 Ιουνίου 2002.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

M. RAJOY BREY

ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ:

- 1) Όσον αφορά το άρθρο 1, περίπτωση 2 έχουμε να πούμε ότι δεν έχει διακηρυκτικό χαρακτήρα αφού περιέχεται ήδη στο καταστατικό χάρτη .Δεν ήταν δηλ. αναγκαίο να προστεθεί αυτό το άρθρο στο νόμο-πλαίσιο .Ωστόσο ,κάτι τέτοιο έγινε για λόγους περισσότερης ασφάλειας και όχι για περιορισμό των ελευθεριών.
- 2) Προς διασαφήνιση του άρθρου 2 , πρέπει να αναφέρουμε πως ο χουλιγκανισμός δεν καλύπτεται από αυτό το άρθρο και δεν ανήκει στη τρομοκρατία.

Τέλος ,εδώ αξίζει να σημειώσουμε πως μετά την 11 Μαρτίου 2004 ,οι <<25>> υιοθέτησαν στις 27/03/04 στο εαρινό συμβούλιο σειρά μέτρων για μια <<πλήρη και αποτελεσματική>> αντιμετώπιση της τρομοκρατίας υπό τη ψυχολογική πίεση του δεύτερου αυτού χτυπήματος της Αλ Κάιντα .Τα μέτρα στηρίζονται σε παλαιότερες σχετικές αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης που έμειναν ανεκτέλεστες ή δεν απέδωσαν και σε ψηφίσματα του ΟΗΕ .Είναι βέβαιο όμως ,ότι θα προκαλέσουν αντιδράσεις και θα δημιουργήσουν εντάσεις και προβλήματα μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση σημειώνουν νομικοί ,πανεπιστημιακοί και άλλοι κύκλοι στις Βρυξέλλες και στη Γενεύη όπου εδρεύει η επιτροπή του ΟΗΕ .Είναι όμως βέβαιο ότι θα προκαλέσουν αντιδράσεις και θα δημιουργήσουν εντάσεις και προβλήματα μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση όπου εδρεύει η επιτροπή του ΟΗΕ για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα .Συνολικά 57 είναι τα μέτρα που υιοθετήθηκαν ,αλλά τουλάχιστον 11 από αυτά μόνο εμμέσως αφορούν την αντιμετώπιση της τρομοκρατίας .Πρόκειται για την αρμοδιότητα του εντάλματος σύλληψης ,το δικαίωμα ελέγχου τραπεζικών λογαριασμών ,τη νομοθεσία διασυνοριακής καταδίωξης ,τη κοινολόγηση ιατροδικαστικών δεδομένων κ.α. Αντιθέτως ,18 μέτρα θίγουν τις πολιτικές ελευθερίες και τις καθιερωμένες δημοκρατικές αρχές .Συγκροτούνται λόγω χάριν ευρωπαϊκή υπηρεσία πληροφοριών και <<σύστημα ελέγχου και παρακολούθησης>> προσώπων ,οργανισμών ,θρησκευτικών δογμάτων ,κ.α. που εκτείνεται από τη κατάσχεση <<προσωπικών δεδομένων>> και ηλεκτρονικής μνήμης ως τη παρακολούθηση τηλεφώνων ,φαξ και διαδικτύου .Τα δαχτυλικά αποτυπώματα ,ο <<οπτιμετρικός>> έλεγχος και ο έλεγχος βίζας όπως και διαβατηρίου αποκτούν γενική μορφή σε απεριόριστο <<πληθυσμικό χώρο>> και η ελευθερία ταξιδιού ,όπως και ο τόπος προορισμού ,περιέρχονται στη δικαιοδοσία του αντιτρομοκρατικού μηχανισμού της Ευρώπης.

Το πρόγραμμα δράσης που υιοθέτησαν οι <<25>> προβλέπει μεταξύ άλλων τον περιορισμό στη <<πρόσβαση>> των τρομοκρατών σε χρηματοδοτικούς και άλλους πόρους , νέες <<προδιαγραφές ασφαλείας>> για τις μεταφορές , <<ανταλλαγή και ανάλυση πληροφοριών σχετικά με τους επιβάτες >> που θα πρέπει να επεκταθεί και σε κράτη εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης , μέτρα για την <<αποδιοργάνωση και διάλυση των συστημάτων προμήθειας όπλων>> , βελτίωση της <<ικανότητας εντοπισμού και ανίχνευσης μηχανισμών , υλικών ή κεφαλαίων σε λιμένες , αεροδρόμια και χερσαία σύνορα>> κτλ. Επιδιώκεται επίσης , η <<περαιτέρω ενίσχυση της συνεργασίας με τις ΗΠΑ και άλλους εταίρους , για να αντιμετωπιστεί η τρομοκρατική απειλή>> . Επανεξετάζονται τα κριτήρια για εφαρμογή της Συνθήκης Σένγκεν σχετικά με πρόσωπα <<τα οποία αναφέρονται , με στόχο να μην τους επιτραπεί η είσοδος>> . Οι κυβερνήσεις θα αλληλοπαρακολουθούνται και θα αλληλοελέγχονται κατά πόσον εφαρμόζουν τα αντιτρομοκρατικά μέτρα και αν η πολιτική της εφαρμογής τους εξελίσσεται <<κατά τον επείγοντα τρόπο που υποδεικνύει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο>> .

β) Συνέπεια : περιορισμοί ατομικών ελευθεριών

Τα μέτρα που έχουν ληφθεί για την αντιμετώπιση της τρομοκρατίας έχουν σημαντικότερες επιπτώσεις στα δικαιώματα και τις ασυλίες των πολιτών.

Αρχικά γιατί επιτρέπει την προσβολή ατομικών ελευθεριών από αστυνομικούς μηχανισμούς , ήδη στο στάδιο πρόληψης του εγκλήματος , ενώ είναι γνωστό στα πλαίσια ενός κοινωνικού κράτους δικαίου η πρόληψη πρέπει κατά βάση να ασκείται με την ανάπτυξη μιας κοινωνικής πολιτικής , και σε καμία περίπτωση δεν δικαιολογεί παρεμβάσεις στη προσωπική ελευθερία των πολιτών.

Παράλληλα εξάλλου με την προσβολή των προσωπικών τους ελευθεριών σε αυτό το πρώιμο στάδιο , οι πολίτες έχουν επίσης να αντιμετωπίσουν τις ασυλίες των μελών των ευρωπαϊκών οργάνων , και ειδικότερα της Europol . Και είναι γεγονός ότι με βάση το ισχύον νομικό πλαίσιο οι ασυλίες αυτές μπορεί να αίρονται προκειμένου να διευκολυνθεί η ποινική δίωξη , ωστόσο για την άρση πρέπει να συμφωνήσει και η Europol , τα συμφέροντα της οποίας δεν πρέπει να θίγονται στη συγκεκριμένη περίπτωση. Έτσι τα συμφέροντα της Ευρωπαϊκής Αστυνομικής Υπηρεσίας θεωρούνται υπέρτερα των ατομικών αγαθών των πολιτών , ακόμα και όταν έχει διαπραχθεί τελικά άδικη πράξη σε βάρος τους.

Από την άλλη πλευρά η αναφορά στο οργανωμένο έγκλημα και την τρομοκρατία επιτρέπει την απειλή αυξημένων ποινικών κυρώσεων , διευρύνει τα τοπικά όρια ισχύος των εθνικών ποινικών νόμων , επιτρέπει την επιβολή κυρώσεων και στα νομικά πρόσωπα και δικαιολογεί την ανατροπή βασικών κανόνων κατά την επιβολή παρεπόμενων ποινών , όπως είναι η δήμευση. Ταυτόχρονα , επιτρέπει την ενεργοποίηση της Europol και της Eurojust αλλά και του ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης και ανοίγει το δρόμο για την υιοθέτηση διαδικασιών έκδοσης και παράδοσης ακόμα και ημεδαπών κατά παρέκκλιση των κανόνων που ισχύουν στους συγκεκριμένους τομείς.

γ) *Αναγκαιότητα των περιορισμών*

Από τη πλευρά τους, τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης θεωρούν πως η στάση τους απέναντι στην απειλή της τρομοκρατίας είναι η προσήκουσα δεδομένου ότι το οργανωμένο έγκλημα επωφελείτο σημαντικά από τη μέχρι χθες πολιτική των κοινοτήτων για την υλοποίηση των θεμελιωδών ελευθεριών και τη κατάργηση των συνοριακών ελέγχων εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Και αυτό πράγματι συνέβαινε αφού οι εγκληματικές οργανώσεις οι οποίες δρουν διασυνοριακά επωφελούνται από τη ποικιλία των διοικητικών και ποινικών συστημάτων επιλέγοντας την <<έδρα>> δράσης τους ανάλογα με τις ανάγκες τους.

Εξάλλου, οι περιορισμοί θεωρούνται από τα ευρωπαϊκά όργανα ως <<εξαιρετικές ρυθμίσεις>>, θεωρούνται δηλαδή ρυθμίσεις που δεν αγγίζουν το κράτος δικαίου γενικά, αλλά τις περιορίζουν σε έναν πολύ συγκεκριμένο χώρο, αυτόν του οργανωμένου εγκλήματος και της τρομοκρατίας, περιορισμός που θεωρείται δικαιολογημένος ενόψει της επικινδυνότητας που έχουν αυτές οι μορφές εγκληματικής δράσης.

Μάλιστα, το 1998, στο ψήφισμα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης επισημαίνεται: <<Είναι σημαντικό να υπάρχει επίγνωση της απειλής που συνιστά το οργανωμένο έγκλημα για τη δημοκρατία και το κράτος δικαίου, για την ελευθερία και τα δικαιώματα του ανθρώπου και την αυτοτέλεια του ατόμου, τις αξίες δηλαδή που αποτελούν και το λόγο ύπαρξης κάθε αγώνα κατά του οργανωμένου εγκλήματος>>.

Στην ίδια κατεύθυνση, στο ψήφισμα του Ευρωπαϊκού κοινοβουλίου του 2001 σημειώνεται ότι η καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος –στο οποίο εντάσσεται και η τρομοκρατία*– που σημείωσε ιδιαίτερη αύξηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση κατά τα τελευταία χρόνια, <<αποτελεί βασικό αίτημα των Ευρωπαίων πολιτών, δεδομένου ότι το οργανωμένο έγκλημα μπορεί να χρησιμοποιήσει τις σημαντικές οικονομικές δυνατότητές για να διεισδύσει στην πολιτική ζωή, στην αστυνομία και την οικονομία ενός κράτους, υποσκάπτοντας έτσι ολόκληρη την κοινωνία>>, και συνιστώντας <<συγκεκριμένο κίνδυνο για τις θεμελιώδεις αρχές του κράτους δικαίου, καθώς και για την ανεξαρτησία της δικαιοσύνης ή τη νομιμότητα της διοίκησης>>.

Συνεπώς, τα ειδικά μέτρα που υιοθετούνται στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη πάταξη του οργανωμένου εγκλήματος και της τρομοκρατίας και ο περιορισμός μέσω αυτών των δικαιωμάτων και ελευθεριών των πολιτών, θεωρούνται μέτρα προάσπισης της ίδιας της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου. Έτσι η αναφορά στο οργανωμένο έγκλημα και την τρομοκρατία λειτουργεί κατ'εξοχήν νομιμοποιητικά. Έτσι, θεωρούνται, για παράδειγμα, πρόσφορα τα μέτρα εκείνα που περιορίζουν τις θεμελιώδεις ελευθερίες, διευκολύνοντας τη διεύρυνση της αστυνομικής δράσης και την ανάπτυξη της αστυνομικής συνεργασίας και επιπλέον εκείνα που τείνουν στην εναρμόνιση των εθνικών συστημάτων ποινικής δίωξης, ξεκινώντας από τη προσέγγιση των ορισμών των σχετικών εγκλημάτων και των προβλεπόμενων κυρώσεων και καταλήγοντας στη διασφάλιση της δικαστικής συνεργασίας.

Σύμφωνα με τους ανωτέρω περιορισμούς είναι τα τελευταία χρόνια και το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου αφού δέχεται ότι για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της τρομοκρατίας και του οργανωμένου εγκλήματος μπορεί να δικαιολογούνται κάποιοι περιορισμοί των ατομικών ελευθεριών εντονότεροι αυτών που θεωρούνται γενικά επιτρεπτοί στις σύγχρονες κοινωνίες.

*Ειδικότερα η τρομοκρατική δράση :α)εμφανίζεται κατά κανόνα με τη μορφή συγκεκριμένων κατηγοριών εγκλημάτων του κοινού ποινικού δικαίου β)στρέφεται συχνά εναντίον στόχων συμβόλων χωρίς να αποκλείεται προσβολή και κοινών στόχων γ)τα τελούμενα εγκλήματα είναι πάντα προσχεδιασμένα δ)η τέλεσή τους γίνεται από ομάδες που έχουν τα στοιχεία των <<εγκληματικών οργανώσεων>>. Αποτελούνται δηλαδή από περισσότερα των δύο μέλη ,διαθέτουν συγκροτημένη δομή που στηρίζεται σε μία βασική κατανομή ρόλων ,έχουν απροσδιόριστη χρονική διάρκεια ,διεθνείς διασυνδέσεις ,ειδικά εκπαιδευμένα μέλη και εξοπλισμό για τη τέλεση των εγκληματικών τους πράξεων ,και οι πράξεις αυτές εντάσσονται σε ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα δράσης για την ανατροπή ή την αποσταθεροποίηση του υπάρχοντος πολιτικοκοινωνικού συστήματος στο σύνολό του ή σε επιμέρους εκφάνσεις του.

Με τα στοιχεία αυτά η έννοια του <<τρομοκρατικού εγκλήματος >>έχει ουσιαστικά τους περισσότερους από τους όρους που χαρακτηρίζουν το <<οργανωμένο έγκλημα>> ,εκτός από τα βασικά για εκείνο χαρακτηριστικά της χρήσης εμπορικών ή επιχειρησιακών δομών κα της επιδίωξης κέρδους .Αντικειμενικά ,ωστόσο ,οι δύο μορφές εγκληματικής δράσης εμφανίζονται να έχουν ανάλογη βαρύτητα ,καθώς δημιουργούν μια ευρύτερη αμφισβήτηση για τη λειτουργία των δημοκρατικών θεσμών.

δ) Δικαιοκρατικό έλλειμμα των περιορισμών

Οι τρόποι ,ωστόσο ,που έχουν επιλεγεί από τα ευρωπαϊκά όργανα για τη τυποποίηση του οργανωμένου εγκλήματος και της τρομοκρατίας εμφανίζουν ένα σοβαρό δικαιοκρατικό έλλειμμα ,καθώς έτσι ,ιδιαίτερα επαχθή μέτρα ,που δικαιολογούνται με αναφορά στην επικινδυνότητα των συγκεκριμένων μορφών εγκληματικής δράσης ,μπορούν να επεκταθούν τελικά και σε πράξεις ήσσονος βαρύτητας .π.χ. είναι δεκτό από τα ελληνικά δικαστήρια ότι τελεί αντικειμενικά το έγκλημα της νομιμοποίησης παράνομων εσόδων εκείνος που αγοράζει ένα κλεμμένο αυτοκίνητο και κατέχει το αυτοκίνητο αυτό .Αντικειμενικά λοιπόν ,κατά τη κρατούσα στη νομολογία μας θεώρηση ,η νομιμοποίηση των παράνομων εσόδων στις περιπτώσεις αυτές δεν διαφοροποιείται από το έγκλημα της αποδοχής και διάθεσης προϊόντων εγκλήματος (άρθρο 394 ΠΚ) .Μολονότι όμως η αποδοχή και η διάθεση προϊόντων του εγκλήματος είναι πλημμέλημα ,η νομιμοποίηση των παράνομων εσόδων είναι κακούργημα ,που δικαιολογεί εκτός των άλλων προσωρινή κράτηση και διεύρυνση των τοπικών ορίων της εφαρμογής των εθνικών ποινικών νόμων. Επιπλέον, ο ορισμός της οργανωμένου εγκλήματος είναι πιθανόν να αποτελεί αιτία για παράλογη διεύρυνση του αξιοποίνου .Συγκεκριμένα, το οργανωμένο έγκλημα συναρτάται με την ύπαρξη μιας εγκληματικής οργάνωσης ,ως εγκαθιδρυμένης επί ένα χρονικό διάστημα και διαρθρωμένης ένωσης περισσότερων των δύο ατόμων τα οποία δρουν από κοινού προκειμένου να διαπράξουν αξιόποινες πράξεις που επισύρουν ποινή στερητική της ελευθερίας μέγιστης διάρκειας τουλάχιστον τεσσάρων ετών ,εφόσον η τέλεσή τους αποτελεί αυτοσκοπό ή μέσο για τον προορισμό περιουσιακών ωφελημάτων και ενδεχομένως για τον αθέμιτο επηρεασμό της λειτουργίας δημοσίων αρχών.

Τα στοιχεία ωστόσο αυτά δεν αποδίδουν πράγματι εννοιολογικά το οργανωμένο έγκλημα ,ώστε να μπορεί να προκύψει από αυτά και η αυξημένη επικινδυνότητά του. Ειδικότερα:

- Το οργανωμένο έγκλημα ποτέ δεν τελεί αδικήματα ως αυτοσκοπό ,αφού πάντα ,ελάχιστο προαπαιτούμενο της δράσης του αποτελεί η επιδίωξη κέρδους

- Από την άλλη πλευρά ,η επίτευξη περιουσιακών ωφελημάτων καθαυτή μπορεί να χαρακτηρίζει και μια συμμορία που έχει συσταθεί για τη τέλεση κλοπών ή ληστειών ,η

οποία όμως δεν έχει καμία σχέση με το οργανωμένο έγκλημα ,που αντίθετα χαρακτηρίζεται από την επιχειρηματική του δομή και τη διεθνή του δράση.

- Εξίσου σημαντικό για το ποινικό δίκαιο εμφανίζεται το γεγονός ότι η αξιόποινη συγκρότηση της οργάνωσης δεν περιγράφεται με όρους σαφείς και με τον τρόπο αυτό παραβιάζεται η βασική αρχή nullum crimen nulla poena sine lege certa ,αρχή πρωταρχικής σημασίας για τη κατοχύρωση της ασφάλειας του δικαίου.

ε) *Ελληνική ποινική νομοθεσία για τη τρομοκρατία*

Παρά την ασάφεια των εννοιών του οργανωμένου εγκλήματος και της τρομοκρατίας , εντούτοις τα βασικά τους χαρακτηριστικά έχουν περιγραφεί .Αυτά λοιπόν είναι η ύπαρξη οργάνωσης για την τέλεση σοβαρών εγκλημάτων και επιπλέον η επιχειρηματική δομή της οργάνωσης για την επιδίωξη κέρδους όταν πρόκειται για το οργανωμένο έγκλημα και ο προσανατολισμός της οργάνωσης στην ανατροπή ή αποσταθεροποίηση του πολιτικοκοινωνικού συστήματος όταν πρόκειται για τη τρομοκρατία.

Με δεδομένο λοιπόν ,ότι η ιδιαίτερη απαξία της τρομοκρατίας φαίνεται να βρίσκεται στην ύπαρξη και τη λειτουργία μιας εγκληματικής οργάνωσης που τελεί σοβαρά εγκλήματα με στόχο την ανατροπή ή την αποσταθεροποίηση των θεμελιωδών πολιτικών και κοινωνικών δομών ,προσβάλλοντας έτσι σοβαρά τη δημόσια τάξη ,ο Έλληνας νομοθέτης μπορεί να θεωρηθεί ότι ενσωματώνει την Απόφαση-Πλαίσιο ,αν αυτό το στοιχείο το θεωρήσει σε κάθε περίπτωση αναγκαίο ,διαμορφώνοντας μια διακεκριμένη μορφή του εγκλήματος της ίδρυσης και συμμετοχής σε εγκληματική οργάνωση ,που περιγράφεται ήδη στο άρθρο 187 ΠΚ (παρακάτω παρατίθεται η τροποποίηση των διατάξεων του ΠΚ και του ΚΠΔ και άλλες διατάξεις για τη προστασία του πολίτη από αξιόποινες πράξεις εγκληματικών οργανώσεων).

Πρωτ. _____
 Αριθ. _____
 Διεκπ. _____

Από τα επίσημα Πρακτικά της Ρ', 12 Ιουνίου 2001,
 Συνεδρίασης της Ολομέλειας της Βουλής, στην οποία
 ψηφίστηκε το παρακάτω σχέδιο νόμου:

Τροποποίηση διατάξεων του Ποινικού Κώδικα και του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και άλλες διατάξεις για την προστασία του πολίτη από αξιόποινες πράξεις εγκληματικών οργανώσεων

Άρθρο 1

1. Το άρθρο 187 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

**•Άρθρο 187
 Εγκληματική οργάνωση**

1. Με καθειρήνη μέχρι δέκα ετών τιμωρείται όποιος συγκροτεί ή εντάσσεται ως μέλος σε δομημένη και με διαρκή δράση ομάδα από τρία ή περισσότερα πρόσωπα (οργάνωση) και επιδιώκει τη διαπράξη περισσότερων κακούργημάτων που προβλέπονται στα άρθρα 207 (παραχαράξη), 208 (κυκλοφορία παραχαραγμένων νομισμάτων), 216 (πλαστογραφία), 218 (πλαστογραφία και κατάχρηση ενσημών), 242 (ψευδής βεβαίωση, νοθεύση), 264 (εμπρησμός), 265 (εμπρησμός σε δάση), 268 (πλημμυρα), 270 (εκρήξη), 272 (παραβάσεις σχετικές με τις εκρηκτικές υλές), 277 (προκλήση ναυαγίου), 279 (δηλητηρίαση πηγών και τροφίμων), 291 (διατάραξη της ασφαλείας σιδηροδρομικών, πλοίων και αεροσκαφών), 299 (ανθρωποκτονία με προθεση), 310 (βαριά σωματική βλάβη), 322 (αρπαγή), 323 (εμπόριο δούλων), 324 (αρπαγή ανηλικών), 327 (ακουσία απαγωγή), 336 (βιασμός), 338 (κατάχρηση σε ασέλγεια), 339 (αποπλάνηση παιδιών), 374 (διακεκριμένες περιπτώσεις κλοπής), 375 (υπεξαίρεση), 380 (ληστεία), 385 (εκβίαση), 386 (απάτη), 386Α (απάτη με υπολογιστή), 404 (τοκογλυφία), όπως επίσης περισσότερων κακούργημάτων που προβλέπονται στη νομοθεσία περί ναρκωτικών, όπλων, εκρηκτικών υλών και προστασίας από υλικά που εκπέμπουν επιβλαβείς για τον άνθρωπο ακτινοβολίες.

2. Όποιος με απειλή ή χρήση βίας κατά δικαστικών λειτουργών, ανακριτικών ή δικαστικών υπαλλήλων, μαρτύρων, πραγματογνωμόνων και διερμηθένων ή με δωροδο-

κία των ίδιων προσώπων επιχειρεί να ματαιώσει την αποκάλυψη ή δίωξη και τιμωρία των πράξεων της προηγούμενης παραγράφου τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους.

3. Όποιος, εκτός από τις περιπτώσεις της παραγράφου 1, ενώνεται με άλλον για να διαπράξει κακούρηγμα (συμμορία), τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι μηνών. Με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών τιμωρείται ο υπαίτιος, αν η κατά το προηγούμενο εδάφιο ενωση έγινε για τη διαπράξη πλημμελήματος το οποίο τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και με το οποίο επιδιώκεται οικονομικό ή άλλο υλικό όφελος ή η προσβολή της ζωής, της σωματικής ακεραιότητας ή της γενετικής ελευθερίας.

4. Η κατασκευή, προμήθεια ή κατοχή όπλων, εκρηκτικών υλών και χημικών ή βιολογικών υλικών ή υλικών που εκπέμπουν επιβλαβείς για τον άνθρωπο ακτινοβολίες προς εξυπηρέτηση των σκοπών της οργάνωσης της παραγράφου 1 ή της συμμορίας της παραγράφου 3 ή η επιδίωξη οικονομικού ή άλλου υλικού οφέλους των μελών τους συνιστούν επιβαρυντικές περιστάσεις. Η μη τελεση οποιουδήποτε από τα επιδιωκόμενα εγκλήματα των παραγράφων 1 και 3 συνιστά ελαφρυντική περίπτωση. Η απλή ψυχική συνέργεια στα εγκλήματα της συγκρότησης ή συμμετοχής κατά την παράγραφο 1 ή της συμμορίας κατά την παράγραφο 3 δεν τιμωρείται, εφόσον τα μέλη της οργάνωσης ή συμμορίας δεν επιδιώκουν οικονομικό ή άλλο υλικό όφελος.

5. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται και όταν οι προβλεπόμενες σε αυτό αξιόποινες πράξεις τελέσθηκαν στην αλλοδαπή από ημεδαπή ή στρέφονταν κατά Έλληνα πολίτη ή κατά νομικού προσώπου που εδρεύει στην ημεδαπή ή κατά του Ελληνικού κράτους, ακόμη και αν αυτές δεν είναι αξιόποινες κατά τους νόμους της χώρας στην οποία τελέσθηκαν.»

2. Στο στοιχείο α' του άρθρου 1 του ν. 2331/1995, όπως τροποποιήθηκε με την παράγραφο 16 του άρθρου 2 του ν. 2479/1997, με την παράγραφο 1 του άρθρου 6 του ν. 2515/1997, με τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου έκτου του ν. 2656/1998 και με το άρθρο ένατο του ν. 2803/2000, προστίθεται εδάφιο ακγ' που έχει ως εξής:

«ακγ') Τα προβλεπόμενα στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 187 του Ποινικού Κώδικα».

Άρθρο 2

Μετά το άρθρο 187 του Ποινικού Κώδικα προστίθεται άρθρο 187Α που έχει ως εξής:

«Άρθρο 187Α Μέτρα επείκειας

1. Αν κάποιος από τους υπαίτιους των πράξεων της συγκρότησης ή συμμετοχής σε οργάνωση ή της συμμορίας κατά τις παραγράφους 1 και 3 του άρθρου 187 καταστήσει δυνατή με αναγγελία στην αρχή την πρόληψη της διάπραξης ενός από τα σχεδιαζόμενα εγκλήματα ή με τον ίδιο τρόπο συμβάλλει ουσιωδώς στην εξάρθρωση της εγκληματικής οργάνωσης ή συμμορίας, απαλλάσσεται από την ποινή για τις πράξεις αυτές. Αν δεν έχει ακόμη ασκηθεί ποινική δίωξη, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών με αιτιολογημένη διάταξη του απέχει από την άσκηση της ποινικής δίωξης και υποβάλλει τη δικογραφία στον εισαγγελέα εφετών, που έχει τα δικαιώματα του άρθρου 43 παράγραφος 1 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

2. Αν στην περίπτωση της προηγούμενης παραγράφου ο υπαίτιος έχει τελέσει κάποιο από τα επιδιωκόμενα εγκλήματα των παραγράφων 1 και 3 του άρθρου 187, το δικαστήριο επιβάλλει σε αυτόν ποινή ελαττωμένη κατά το άρθρο 83.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις το δικαστήριο, εκτιμώντας όλες τις περιστάσεις και ιδίως την επικινδυνότητα της οργάνωσης ή συμμορίας, την έκταση της συμμετοχής του υπαίτιου σε αυτήν και το βαθμό της συμβολής του στην εξάρθρωσή της, μπορεί να διατάξει την αναστολή της εκτέλεσης της ποινής για τρία έως δέκα έτη, εφαρμοζόμενων κατά τα λοιπά των άρθρων 99 έως 104.

3. Για όποιον καταγγέλλει αξιόποινες πράξεις που τελέστηκαν σε βάρος του από εγκληματική οργάνωση του άρθρου 187, ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών, αν η καταγγελία πιθανολογείται βάσιμη, μπορεί, ύστερα από έγκριση του εισαγγελέα εφετών, να απόσχει προσωρινά από την ποινική δίωξη για παραβάσεις του νόμου περί αλλοδαπών και περί εκδιδομένων με αμοιβή προσώπων μέχρι να εκδοθεί αμετάκλητη απόφαση για τις πράξεις που καταγγέθηκαν. Αν η καταγγελία αποδειχθεί βάσιμη, η αποχή από την ποινική δίωξη γίνεται οριστική.

4. Η απέλαση αλλοδαπών που βρίσκονται παράνομα στη χώρα και καταγγέλλουν αξιόποινες πράξεις που τελέστηκαν από εγκληματική οργάνωση του άρθρου 187, μπορεί, με διάταξη του εισαγγελέα πλημμελειοδικών και έγκριση του εισαγγελέα εφετών, να αναστέλλεται μέχρι να εκδοθεί αμετάκλητη απόφαση για τις πράξεις που καταγγέθηκαν. Όσο χρόνο διαρκεί η αναστολή της απέλασης χορηγείται στους αλλοδαπούς άδεια παραμονής κατά παρέκκλιση από την ισχύουσα νομοθεσία περί αλλοδαπών.»

Άρθρο 3

1. Το άρθρο 272 του Ποινικού Κώδικα αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 272

Παραβάσεις σχετικές με τις εκρηκτικές ύλες

1. Όποιος κατασκευάζει, προμηθεύεται ή κατέχει εκρηκτικές ύλες ή εκρηκτικές βόμβες με σκοπό να τις χρησιμοποιήσει για να προξενήσει κοινό κίνδυνο σε ξένα πράγματα ή κίνδυνο για άνθρωπο ή να τις παραχωρήσει σε άλλον για τέτοια χρήση, τιμωρείται με κάθειρξη.

2. Όποιος κατασκευάζει, προμηθεύεται, παραδίδει, παραλαμβάνει, φυλάσσει, αποκρύπτει ή μεταφέρει εκρηκτικές ύλες ή εκρηκτικές βόμβες, για τις οποίες γνωρίζει ότι προορίζονται για την εγκληματική χρήση της παραγράφου 1, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών. Με την ίδια ποινή τιμωρείται και όποιος, ενώ γνωρίζει ότι κάποιος άλλος έχει σκοπό να κάνει εγκληματική χρήση εκρηκτικών υλών ή εκρηκτικών βομβών της παραγράφου 1, τον καθοδηγεί με οποιονδήποτε τρόπο για την κατασκευή, χρήση, προμήθεια, παράδοση, μεταφορά ή φύλαξη τους.»

2. Το άρθρο 272Α του Ποινικού Κώδικα, που προστέθηκε με το άρθρο 2 του ν.δ. 364/1969, καταργείται.

Άρθρο 4

Η παράγραφος 5 του άρθρου 111 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 12 του ν. 1897/1990, αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Τα κακούργηματα της πειρατείας, τα κακούργηματα κατά της ασφάλειας της σιδηροδρομικής ή υδάτινης συγκοινωνίας ή της αεροπορίας που προβλέπονται στον Ποινικό Κώδικα ή σε ειδικούς ποινικούς νόμους, τα κακούργηματα που προβλέπονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 187 του Ποινικού Κώδικα, καθώς και τα συναφή με αυτά πλημμελήματα και κακούργηματα, εστώ και αν τα τελευταία τιμωρούνται βαρύτερα από τα ως άνω κύρια κακούργηματα.»

Άρθρο 5

Μετά το άρθρο 200 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας προστίθεται άρθρο 200Α ως εξής:

«Άρθρο 200Α Ανάλυση Δ.Ν.Α.

1. Όταν υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις ότι ένα πρόσωπο έχει τελέσει κακούργημα με χρήση βίας ή έγκλημα που στρέφεται κατά της γενετήσιας ελευθερίας ή πράξεις συγκρότησης ή συμμετοχής σε οργάνωση, κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 187 του Ποινικού Κώδικα, το αρμόδιο δικαστικό συμβούλιο μπορεί να διατάξει ανάλυση του δεοξυριβονουκλεϊκού οξέος (Deoxyribonucleic Acid -D.N.A.) προς το σκοπό της διαπίστωσης της ταυτότητας του δράστη του εγκλήματος αυτού. Η ανάλυση περιορίζεται αποκλειστικά στα δεδομένα που είναι απολύτως αναγκαία για τη διαπίστωση αυτή και διεξάγεται σε κρατικό ή πανεπιστημιακό εργαστήριο. Την ανάλυση του Δ.Ν.Α. του κατηγορουμένου δικαιούται να ζητήσει ο ίδιος για την υπεράσπισή του.

2. Αν η κατά την προηγούμενη παράγραφο ανάλυση αποβεί θετική, το πόρισμα της κοινοποιείται στο πρόσωπο από το οποίο προέρχεται το γενετικό υλικό, που έχει δικαίωμα να ζητήσει επανάληψη της ανάλυσης. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 204 έως 208. Το δικαίωμα επανάληψης της ανάλυσης έχει και ο ανακριτής ή ο εισαγγελέας σε κάθε περίπτωση. Αν η ανάλυση αποβεί αρνητική, το γενετικό υλικό και τα γενετικά αποτυπώματα καταστρέφονται αμέσως, ενώ σε διαφορετική περίπτωση το μεν γενετικό υλικό καταστρέφεται αμέσως, τα δε γενετικά αποτυπώματα παραμένουν μόνο για τις ανάγκες της ποινικής δίκης στη δικογραφία.

3. Η κατά την προηγούμενη παράγραφο καταστροφή διατάσσεται με βούλευμα του δικαστικού συμβουλίου που διέταξε την ανάλυση. Ειδικά την καταστροφή των γενετικών αποτυπωμάτων που παρέμειναν στη δικογραφία τη διατάσσει το Συμβούλιο Εφετών με βούλευμά του, αμέσως μετά την αμετάκλητη περάτωση της ποινικής δίκης. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, η καταστροφή του γενετικού υλικού ή των γενετικών αποτυπωμάτων αναβάλλεται για τον απολύτως απαραίτητο χρόνο, αν το Συμβούλιο κρίνει με ειδική αιτιολογία ότι η διατήρησή τους είναι αναγκαία για τη διαλεύκανση και άλλων αξιόποινων πράξεων που προβλέπονται στην παράγραφο 1.

4. Αν διατάχθηκε κατά τις προηγούμενες παραγράφους η καταστροφή του γενετικού υλικού ή και των γενετικών αποτυπωμάτων, αυτή γίνεται με επιμέλεια του εισαγγελέα αμέσως μετά την κοινοποίηση του βουλεύματος σε αυτόν και πάντως μέσα στις επομενες δέκα εργάσιμες ημέρες. Στην καταστροφή καλείται να παραστεί με συνήγορο και τεχνικό συμβούλο το πρόσωπο από το οποίο λήφθηκε το γενετικό υλικό.»

Άρθρο 6

Μετά το άρθρο 253 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας προστίθεται άρθρο 253Α που έχει ως εξής:

-Άρθρο 253Α

Ανακριτικές πράξεις επί εγκληματικών οργανώσεων

1. Ειδικά για τις αξιόποινες πράξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 187 του Ποινικού Κώδικα η έρευνα μπορεί να συμπεριλάβει και τη διενέργεια:

α) ανακριτικής διείσδυσης, με την τήρηση των εγγυήσεων και τις διαδικασίες των επομενων παραγραφων και όπως κατά τα λοιπά η διείσδυση προβλέπεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 258 του ν. 1729/1987 «Καταπολέμηση της διάδοσης των ναρκωτικών, προστασία των νέων και άλλες διατάξεις» όπως ισχύει, και στην παράγραφο 1 του άρθρου 5 του ν. 2713/1999 «Υπηρεσία Εσωτερικών Υποθέσεων της Ελληνικής Αστυνομίας και άλλες διατάξεις», εφόσον η ανακριτική διείσδυση περιορίζεται στις πράξεις που είναι απολύτως αναγκαίες για τη διακρίβωση εγκλημάτων, την τέλεση των οποίων τα μέλη της οργάνωσης είχαν προσποφασίσει,

β) ελεγχόμενων μεταφορών, με την τήρηση των ιδίων εγγυήσεων και διαδικασίες, όπως κατά τα λοιπά οι μεταφορές αυτές προβλέπονται στο άρθρο 38 του ν. 2145/1993 «Ρύθμιση θεμάτων εκτελέσεων ποινών επιταχύνσεως και εκουγχρονισμού των διαδικασιών απονομής της δικαιοσύνης και άλλων θεμάτων», όπως ισχύει,

γ) άρσης του απορρήτου, με την τήρηση των ιδίων εγγυήσεων και διαδικασίες, όπως κατά τα λοιπά η άρση

αυτή προβλέπεται στα άρθρα 4 και 5 του ν. 2225/1994 «Για την προστασία της ελευθερίας της ανταπόκρισης και επικοινωνίας και άλλες διατάξεις».

δ) καταγραφής δραστηριότητας ή άλλων γεγονότων εκτός κατοικίας με συσκευές ήχου ή εικόνας ή με άλλα ειδικά τεχνικά μέσα με την τήρηση των ιδίων εγγυήσεων και διαδικασίες, όπως κατά τα λοιπά η καταγραφή προβλέπεται στην παράγραφο 4 του άρθρου 6 του παραπάνω ν. 2713/1999 και

ε) συσχέτισης ή συνδυασμού δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, με την τήρηση των ιδίων εγγυήσεων και διαδικασίες και υπό τους ουσιαστικούς όρους και προϋποθέσεις του ν. 2472/1997 «Προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.»

2. Οι ανακριτικές πράξεις της προηγούμενης παραγράφου διεξάγονται μόνο:

α) αν προκύπτουν σοβαρές ενδείξεις ότι έχει τελεσθεί αξιόποινή πράξη των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 187 του Ποινικού Κώδικα και

β) αν η εξάρθρωση της εγκληματικής οργάνωσης είναι διαφορετικά αδύνατη ή ιδιαίτερα δυσχερής.

3. Για τη διενέργεια των αναφερόμενων στην παράγραφο 1 ανακριτικών πράξεων, καθώς και για το απολύτως αναγκαίο χρονικό διάστημα που απαιτείται για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού αποφαίνεται με ειδικά αιτιολογημένο βούλευμά του το αρμόδιο δικαστικό συμβούλιο μετά από πρόταση του εισαγγελέα. Σε εξαιρετικά επείγουσες περιπτώσεις την έρευνα μπορεί να διατάξει ο εισαγγελέας ή ο ανακριτής. Στην περίπτωση αυτή ο εισαγγελέας ή ο ανακριτής είναι υποχρεωμένοι να εισαγάγουν το ζήτημα στο αρμόδιο δικαστικό συμβούλιο μέσα σε προθεσμία τριών ημερών. Διαφορετικά η ισχύς της σχετικής διαταξης παύει αυτοδικαίως με τη λήξη της τριήμερης προθεσμίας.

4. Κάθε στοιχείο ή γνώση που αποκτήθηκε κατά τη διενέργεια των αναφερομενων στην παραγραφο 1 ανακριτικών πράξεων μπορεί να χρησιμοποιηθει μονο για τους λογους που ορισε το δικαστικο συμβουλιο. Κατ' εξαιρεση επιτρεπεται τα στοιχεια αυτα η οι αποκτηθεισες γνωσεις να χρησιμοποιηθουν για τη βεβαιωση εγκληματος, τη συλληψη δραστων και την εξάρθρωση αλλης εγκληματικης οργανωσης, εφωσον το δικαστικο συμβουλιο αποφανθει ειδικως περι αυτου.

5. Οι διαταξεις του παροντος αρθρου εφαρμόζονται και κατά τη διενεργεια των αντιστοιχων ερευνων που προβλεπονται σε ειδικους ποινικους νομους των οποίων οι ρυθμισεις εξακολουθουν να ισχυουν, εφωσον δεν ερχονται σε αντιθεση με τις διαταξεις του παροντος.»

Άρθρο 7

Περάτωση ανάκρισης

Η περάτωση της κύριας ανάκρισης για τα κακούργηματα του άρθρου 187 του Ποινικού Κώδικα κηρύσσεται από το Συμβούλιο Εφετών. Για το σκοπό αυτόν η δικογραφία διαβιβάζεται αμέσως μετά την τελευταία ανακριτική πράξη από τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών στον εισαγγελέα εφετών, ο οποίος, αν κρίνει ότι η ανάκριση δεν χρειάζεται συμπλήρωση, την εισάγει με πρόταση δεν στο Συμβούλιο Εφετών, που αποφαινεται αμετάκλητα ακόμη και για τα συναφή εγκλήματα, ανεξάρτητα από τη βαρύτητά τους, έστω και αν για κάποιο από αυτά προβλέπεται διαφορετικός τρόπος περάτωσης της ανάκρισης.

Άρθρο 8 **Ευθύνη νομικών προσώπων και επιχειρήσεων**

1. Αν κάποια από τις αξιόποινες πράξεις των άρθρων 1 και 2 του ν. 2331/1995 προσπορίσει άμεσο περιουσιακό όφελος σε νομικό πρόσωπο ή επιχείρηση και εφόσον ένα ή περισσότερα από τα πρόσωπα που ασκούν τη διοίκησή τους ή διαχειρίζονται υποθέσεις τους γνώριζε ότι το όφελος προέρχεται από τέτοια πράξη, επιβάλλονται στο νομικό πρόσωπο ή την επιχείρηση οι ακόλουθες κυρώσεις, σωρευτικά ή διαζευκτικά, με κοινή απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, ύστερα από πρόταση της Επιτροπής του άρθρου 7 του ν. 2331/1995:

α) Διοικητικό πρόστιμο ίσο με το τριπλάσιο έως το δεκαπλάσιο του οφέλους.

β) Οριστική ή προσωρινή για χρονικό διάστημα από ένα μήνα έως δύο έτη αφαίρεση της άδειας λειτουργίας της επιχείρησης ή, αν τέτοια άδεια δεν προβλέπεται από το νόμο, απαγόρευση της άσκησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας.

γ) Οριστικός ή προσωρινός για το ίδιο χρονικό διάστημα αποκλεισμός της από δημόσιες παροχές ή ενισχύσεις ή από δημόσιους διαγωνισμούς.

Σε περίπτωση που το ακριβές ύψος του οφέλους για οποιονδήποτε λόγο δεν μπορεί να υπολογισθεί, επιβάλλεται πρόστιμο από δεκα εκατομμύρια (10.000.000) δραχμές ή 29.347.0286 ευρώ έως ένα δισεκατομμύριο (1.000.000.000) δραχμές ή 2.934.702.8613 ευρώ. Τα ποσά αυτά μπορεί να αναπροσαρμόζονται με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης.

2. Εφόσον τα κατά την προηγούμενη παραγραφο πρόσωπα αγνοούσαν από αμέλεια την προελευση του οφέλους, επιβάλλεται υπο τις αυτές κατά τα λοιπα υποποθέσεις, σωρευτικά ή διαζευκτικά, διοικητικό πρόστιμο έως το διπλάσιο του οφέλους ή προσωρινός αποκλεισμός έως εξή μήνες από δημόσιες παροχές ή ενισχύσεις ή δημόσιους διαγωνισμούς.

3. Για τη σωρευτική ή διαζευκτική επιβολή των κυρώσεων που προβλέπονται στις προηγούμενες παραγράφους και για την επιμετρηση των κυρώσεων λαμβάνονται υποψη ιδίως η βαρυτητα της παράβασης και της υπαιτιότητας, η οικονομική επιφάνεια του νομικού προσώπου ή της επιχείρησης και οι περιστάσεις της συγκεκριμένης περίπτωσης.

Άρθρο 9 **Προστασία μαρτύρων**

1. Κατά την ποινική διαδικασία για τις πράξεις της συγκροτήσης ή συμμετοχής σε οργάνωση της παραγράφου 1 του άρθρου 187 του Ποινικού Κώδικα και για συναφείς πράξεις μπορεί να λαμβάνονται μέτρα για την αποτελεσματική προστασία από πιθανή εκδίκηση ή εκφοβισμό των ουσιαστών μαρτύρων, των προσώπων που κατά το άρθρο 187Α του Ποινικού Κώδικα βοηθούν στην αποκάλυψη εγκληματικών δραστηριοτήτων ή και των οικείων τους.

2. Μέτρα προστασίας είναι η φύλαξη με κατάλληλα εκπαιδευμένο προσωπικό της αστυνομίας, η κατάθεση με χρήση ηλεκτρονικών μέσων ηχητικής και οπτικής ή μόνο ηχητικής μετάδοσής της, η μη αναγραφή στην έκθεση εξέτασης του ονόματος, του τόπου γέννησης, κατοικίας και εργασίας, του επαγγέλματος και της ηλικίας,

που διατάσσονται με αιτιολογημένη διάταξη του αρμόδιου εισαγγελέα πλημμελειοδικών, η μεταβολή των στοιχείων ταυτότητας, καθώς και η μετάθεση ή μετάταξη ή απόσπαση για αόριστο χρονικό διάστημα, με δυνατότητα ανάκλησής της, των δημοσίων υπαλλήλων, που αποφασίζονται κατά παρέκκλιση από τις κείμενες διατάξεις από τους αρμόδιους Υπουργούς ύστερα από εισήγηση του αρμόδιου εισαγγελέα πλημμελειοδικών. Η υπουργική απόφαση μπορεί να προβλέπει τη μη δημοσίευση της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθώς και άλλους τρόπους διασφάλισης της μυστικότητας της πράξης. Τα μέτρα προστασίας λαμβάνονται με τη σύμφωνη γνώμη του μάρτυρα, δεν περιορίζουν την ατομική ελευθερία του πέρα από το αναγκαίο για την ασφάλειά του μέτρο και διακόπτονται αν ο μάρτυρας το ζητήσει εγγράφως ή δεν συνεργάζεται για την επιτυχία τους.

3. Κατά τη διαδικασία στο ακροατήριο, ο μάρτυρας του οποίου δεν αποκαλύφθηκαν τα στοιχεία ταυτότητας, καλείται με το όνομα που αναφέρεται στην έκθεση εξέτασής του, εκτός αν ζητηθεί από τον εισαγγελέα ή από ένα διάδικο η αποκάλυψη του πραγματικού ονόματος, οπότε το δικαστήριο διατάσσει την αποκάλυψη. Την αποκάλυψη μπορεί να διατάξει το δικαστήριο και αυτεπαγγέλτως. Σε κάθε περίπτωση το δικαστήριο μπορεί να διατάξει όσα ορίζονται στο άρθρο 354 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

4. Αν δεν έχουν αποκαλυφθεί τα στοιχεία ταυτότητας του μάρτυρα, μόνη η καταθεσή του δεν είναι αρκετή για την καταδίκη του κατηγορουμένου.

Άρθρο 10 **Προστασία άλλων προσώπων**

1. Με διάταξη του αρμόδιου εισαγγελέα εφετών μέτρα φύλαξης διατάσσονται για τον εισαγγελέα, τον ανακριτή και τους δικαστές της υπόθεσης, όταν προκειται για κακούργηματα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 9 του παρόντος. Κατά την προφορική απαγγελία στο ακροατήριο και κατά την κατάρτιση των αποφάσεων των ποινικών δικαστηρίων, τα ονόματα των δικαστών σε περίπτωση μειοψηφίας παραμένουν μυστικά.

2. Με διάταξη του αρμόδιου εισαγγελέα πλημμελειοδικών μέτρα προστασίας για την αποτροπή κινδύνου εκδίκησης λαμβάνονται για τους κρατούμενους που προβαίνουν σε σημαντικές ως προς τη δράση εγκληματικής οργάνωσης αποκάλυψεις. Τέτοια μέτρα είναι ιδίως η κράτησή τους χωριστά από άλλους κρατούμενους, η μεταφορά τους με χωριστό οχημα και ασφαλή συνοδεία και η φύλαξή τους κατά τη διάρκεια των αδειών τους.

Άρθρο 11 **Προανακριτικό έργο σε υποθέσεις ναρκωτικών**

1. Η προανάκριση και η προκαταρκτική εξέταση που ενεργείται από τις Υπηρεσίες Δίωξης Ναρκωτικών της Διεύθυνσης Ασφάλειας των Γενικών Αστυνομικών Διευθύνσεων Αττικής και Θεσσαλονίκης τελεί, με την επιφύλαξη των διατάξεων των άρθρων 33, 34 και 35 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, υπό την εποπτεία και καθοδήγηση του Εισαγγελέα Εφετών Αθηνών και Θεσσαλονίκης αντίστοιχα, η οποία ασκείται από έναν εκ των υφισταμένων του εισαγγελέων ή αντεισαγγελέων εφετών που ορίζεται από αυτόν.

2. Ο ανωτέρω εισαγγελικός λειτουργός ενημερώνεται για όλες τις πληροφορίες και καταγγελίες που περιέρχονται στις υπηρεσίες της προηγούμενης παραγράφου και αφορούν τη διάπραξη εγκλημάτων, τα οποία προβλέπονται στη νομοθεσία περί ναρκωτικών, δυναμένος πέρα από τα προαναφερόμενα καθήκοντά του να παραγγέλλει ή να ενεργεί ο ίδιος, κατά την κρίση του, προανάκριση ή προκαταρκτική εξέταση για τα παραπάνω εγκλήματα. Στις περιπτώσεις αυτές η σχηματιζόμενη δικογραφία διαβιβάζεται μετά την περάτωσή της στον αρμόδιο για την ποινική δίωξη εισαγγελέα.

Άρθρο 12

Κατά παρέκκλιση από τη διάταξη του εδαφίου γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του ν. 2236/1994, όπως αυτή ισχύει μετά την αντικατάστασή της από την παράγραφο 2 του άρθρου 8 του ν. 2721/1999 (ΦΕΚ 112 Α'), η δεύτερη φάση εκπαίδευσης των σπουδαστών της Εθνικής

Σχολής Δικαστών, οι οποίοι προέρχονται από το διαγωνισμό του έτους 1999 (προκήρυξη του Υπουργού Δικαιοσύνης με αριθ. 73819 οικ/9.7.1999) λήγει την 31η Αυγούστου 2001.

Άρθρο 13

Προκειμένου να καταστεί η Ελλάδα μέλος της Ακαδημίας Ευρωπαϊκού Δικαίου της Τρίερ (Γερμανία), θα καταβληθεί στην εν λόγω Ακαδημία συνολικά το ποσό των 50.000 ΕΥΡΩ, κατά τα έτη 2002 και 2003. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης και του Αναπληρωτή Υπουργού Εξωτερικών διορίζεται ο Έλληνας εκπρόσωπος στο Διοικητικό Συμβούλιο της Ακαδημίας. Οι σχετικές δαπάνες και αποζημίωση του εκπροσώπου βαρύνουν την Ακαδημία. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης και του Αναπληρωτή Υπουργού Εξωτερικών είναι δυνατόν να καταβληθούν περαιτέρω εισφορές στην εν λόγω Ακαδημία μετά το έτος 2003.

Άρθρο 14

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα,

2001

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΧΡ. ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

**Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ**

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Θ. ΤΖΩΡΤΖΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Κ. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ

V> ΕΠΙΛΟΓΟΣ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Τη προηγούμενη δεκαετία ,παρατηρήθηκε αύξηση των κρουσμάτων τρομοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Επικράτεια .Όλες οι ευρωπαϊκές χώρες επλήγησαν άμεσα ή έμμεσα από τέτοιου είδους πράξεις βίας .Οι ενέργειες αυτές αποκαλύπτουν μια βαθειά μεταβολή του χαρακτήρα της τρομοκρατίας στην Ευρώπη καθώς και την ανεπάρκεια των συνήθων μέσων δικαστικής και αστυνομικής συνεργασίας για την καταπολέμησή της .Αυτή η νέα τρομοκρατία είναι αποτέλεσμα της δραστηριότητας δικτύων οργανωμένων σε διεθνή κλίμακα εγκατεστημένων σε διάφορες χώρες ,που επωφελούνται από τα νομικά κενά της εδαφικότητας των διώξεων και συχνά διαθέτουν ισχυρή υλικοτεχνική και οικονομική υποστήριξη .Η τρομοκρατία στηρίζεται ήδη σε μια μακροχρόνια παράδοση .Ο κίνδυνος που παρουσιάζει όμως ,η σημερινή τρομοκρατία είναι οι πραγματικές ή οι δυνητικές συνέπειες των τρομοκρατικών ενεργειών που είναι ολοένα πιο σοβαρές και θανατηφόρες ,λόγω των τεχνολογικών εξελίξεων στο τομέα των όπλων και των εκρηκτικών.Επομένως ,πολλοί πολιτικοί και στοχαστές θεωρούν σαφές ότι η καταπολέμηση της τρομοκρατίας αποτελεί μία από τις σημαντικότερες προκλήσεις του 21^{ου} αιώνα Η τρομοκρατία αποτελεί σοβαρή απειλή για τη δημοκρατική κοινωνία και την εδαφική ακεραιότητα των κρατών ενώ ταυτόχρονα ,βάλλει κατά του θεμελιώδους δικαιώματος του ανθρώπου ,του δικαιώματος στη ζωή ,και υπό την έννοια αυτή ,πρέπει να καταδικάζεται απερίφραστα .Σήμερα ,περισσότερο από ποτέ ,πρέπει να ενισχυθεί ο αγώνας κατά της τρομοκρατίας ,με τη διατύπωση νομοθετικών προτάσεων για τη καταστολή της καθώς και μέτρων που αποσκοπούν στην ενίσχυση της διεθνούς συνεργασίας.

Δυστυχώς ,όμως ,ο αγώνας κατά της τρομοκρατίας παίρνει κάποτε υπερβολικές μορφές διευρύνοντας αλόγιστα το αξιόποινο (σ' αυτό συμβάλλει και η έλλειψη κοινού ορισμού της τρομοκρατίας μεταξύ των κρατών) καθώς και καταπατώντας βασικά συνταγματικά δικαιώματα του ανθρώπου με προληπτική εφαρμογή ιδιαίτερα αυστηρών μέτρων .Επιτακτική ανάγκη λοιπόν ,είναι να επιβληθούν κάποιοι περιορισμοί στον αγώνα εναντίον της τρομοκρατίας ώστε η συνεργασία των ευρωπαϊκών κρατών για την αντιμετώπιση του οργανωμένου εγκλήματος και της τρομοκρατίας να πραγματωθεί στο χώρο τουλάχιστον του ουσιαστικού ποινικού δικαίου ,χωρίς να παραβιάζονται οι βασικές δικαιοκρατικές αρχές .Σε κάθε περίπτωση ,τα κράτη θα πρέπει να καθορίσουν με σαφήνεια το περιεχόμενο των αντιτρομοκρατικών μέτρων καθώς και τον τρόπο εφαρμογής τους ενώ δεν θα πρέπει να χρησιμοποιούν οποιοδήποτε μέσο για την επίτευξη του σκοπού τους .Στόχος τους επιβάλλεται να είναι η διατήρηση της εύθραστης ισορροπίας ανάμεσα στις ανάγκες ,από τη μια μεριά ,της εθνικής και διεθνούς

ασφάλειας και από την άλλη μεριά ,ο σεβασμός της πολιτικής ελευθερίας χωρίς την οποία χάνεται η βαθύτερη αξία της ζωής του πολίτη.

Οι προσπάθειες για τη πάταξη αυτού του φαινομένου πρέπει να χαρακτηρίζονται από το σεβασμό της εδαφικής ακεραιότητας καθώς και της νομοθεσίας των κρατών .Επιπλέον ,ελλείψει συγκεκριμένου ορισμού της τρομοκρατίας δεν θα πρέπει να αποδίδεται αβασάνιστα η <<ετικέτα>> του τρομοκράτη ,ιδίως όταν πρόκειται για εθνικά απελευθερωτικά κινήματα .Η αντιτρομοκρατική μάχη δεν θα πρέπει να επιτρέπει τη παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων αλλά αντίθετα ,θα πρέπει να σέβεται ορισμένους κανόνες δικαίου όπως είναι η απαγόρευση των βασανιστηρίων .

Τελικά ,η απάντηση στην όλη προβληματική ίσως ,να βρίσκεται στη Διεθνή Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Déclaration Universelle des droits de l'homme) όπου στη παράγραφο 3 αναφέρεται ότι: ΕΙΝΑΙ ΠΡΩΤΑΡΧΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ ,ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΝΑ ΔΙΑΦΥΛΑΣΣΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΕΝΑ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΔΙΚΑΙΟΥ ΩΣΤΕ Ο ΠΟΛΙΤΗΣ ΝΑ ΜΗΝ ΕΞΑΝΑΓΚΑΖΕΤΑΙ ΝΑ ΚΑΤΑΦΕΥΓΕΙ ,ΩΣ ΕΣΧΑΤΗ ΛΥΣΗ ,ΣΤΗΝ ΕΞΕΓΕΡΣΗ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΗΣ ΤΥΡΑΝΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΠΙΕΣΗΣ (=Il est essentiel que les droits de l'homme soient protégés par un régime de droit pour que l'homme ne soit pas contraint ,en suprême recours ,à la révolte contre la tyrannie et l'oppression).

Όνομα : Αλεξοπούλου Κων/να

Α.Μ. : 1340200200031

Θέμα : ΑΤΟΜΙΚΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ & ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ
CONSTITUTIONAL RIGHTS & TERRORISM

VI > ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η τρομοκρατία σήμερα έχει πάρει τεράστιες διαστάσεις ,ειδικότερα μετά τις επιθέσεις της 11/09/2001 στη Ν. Υόρκη και της 11/03/2004 στη Μαδρίτη .Μπροστά σ 'αυτή τη κατάσταση τα κράτη έχουν προβεί σε αυστηρά αντιτρομοκρατικά μέτρα .Ωστόσο ,τα μέτρα αυτά εμφανίζονται κάποτε να έχουν υπερβολικά διευρυμένο πεδίο εφαρμογής (άρα ,διευρύνεται επικίνδυνα το αξιόποινο)λόγω του μη κοινού ορισμού της έννοιας της τρομοκρατίας αλλά και να καταπατούν τα ανθρώπινα δικαιώματα δεδομένου ότι δεν εφαρμόζονται μονάχα σε συγκεκριμένους τρομοκράτες για τη πάταξη της τρομοκρατίας αλλά και σε απλούς πολίτες για τη πρόληψη του φαινομένου .Για την άρση αυτού του δικαιοκρατικού ελλείμματος ,επιβάλλεται να υιοθετούνται αντι-τρομοκρατικές ρυθμίσεις με σαφή περιεχόμενο ως προς τα στοιχεία του εγκλήματος αλλά και να είναι <<εξαιρετικές>> ,δηλαδή να μην αγγίζουν τις γενικές αρχές του κράτους δικαίου αλλά να τις περιορίζουν σε έναν πολύ συγκεκριμένο χώρο ,αυτόν του οργανωμένου εγκλήματος και της τρομοκρατίας ,περιορισμός δικαιολογημένος ενόψει της επικινδυνότητας αυτών των εγκληματικών δράσεων.

Terrorism today has taken huge dimensions , especially after the attack of 11/09/2001 in New York and 11/03/2004 in Madrid. Before this situation the various governments have taken strict antiterrorism measures. However these measures sometimes appear to have an expanded field of application (so the penalty is expanded dangerously) because of the non common definition of the sense of terrorism also violating the human rights , since they do not apply only to specific terrorists for the eradication of terrorism but also to common civilians to prevent this phenomenon. In order to erradicate this lack of justice it is of great importance to adopt antiterrorism features with specific content as far as the basic principles of crime but also to be <<unique>> , meaning of not to touch the general principles of the justice system but to confine them in a very specific place, this of the organised crime and of terrorism , which is excused in front of the dangerousness of these criminal actions.

Le terrorisme aujourd'hui a pris de grandes dimensions ,en particulier après les attacks de 11/09/2001 à New York et de 11/03/2004 à Madrite. Devant cette situation ,les gouvernements partout le monde ont adopté de sévères mesures antiterroristes .Pourtant ,quelques fois ,ces mesures semblent avoir un très grand champ d'application (par conséquent ,la peine s'élargit dangereusement) à cause de la généralité de la mot du terrorisme et de plus ,elles violent les droits humains vu qu' elles ne s'appliquent pas seulement aux terroristes pour la répression du terrorisme mais aussi ,elles s'appliquent aux citoyens innocents pour la prevention du phénomène .Alors ,pour resoudre ce problème ,il est imposé qu 'on passe des legislations anti-terroristes avec de contenu précis au niveau de la substance du crime ,qui seront en rigeur <<exceptionnellement >> , à savoir qu'elles ne violent pas les principes générales d'état de justice mais ,au contraire ,qu'elles les limitent dans un lieu précis ,celui du crime organisé et du terrorisme ,une restriction justifié envers les dangers provoqués par cettas actions criminelles .

VII> ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- www.hup.harvard.edu HARVARD UNIVERSITY PRESS
- www.kathimerini.gr ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
- www.flash.gr <ΟΙ ΔΙΚΕΣ ΤΗΣ 17Ν
- www.reacteur.com ACTION DE L'ONU CONTRE LE TERRORISME
- www.action-liberale.org BUSH PRESSE L'EUROPE DE S'UNIR CONTRE LE TERRORISME
- www.eda.admin.ch 59SESSION DE LA COMMISSION DES DROITS DE L'HOMME DE L'ONU(2003)
- www.monde-diplomatique.fr/2003/08/IOANNIDES/10305-17K AU MEPRIS DES DROITS HUMAINS
- www.un.org/french/docs/sc/committees/1373/droits_humains.html L'ONU ET L'ACTION ANTITERRORISTE
- www.nuitdorient.com/n386.htm-17k LES ERREMENTS DE L'HOMME AL L'ONU
- www.nytimes.com TERRORIST HIT IN MANHATAN
- www.twin-towers.net/tt_photos.htm TWIN TOWERS PICTURES
- www.google.com.gr TERRORIST ATTACK IN MANHATAN FOTOS
- www.lemonde.fr/ TERRORISME MESURES
- <http://usgohome.free.fr> COMMUNIQUE DE LA COMMISSION DES DROITS DE L'HOMME DE L'ONU
- ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ 12/0 6/2001 ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΑ
- ΑΠΟΦΑΣΗ-ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 13ης Ιουνίου 2002 για τη καταπολέμηση της τρομοκρατίας(2002/475/ΔΕΥ)
- ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ 2/2004(ΕΤΟΣ 7^ο) σελίδα 191
- ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ στο σχέδιο νόμου <<Κύρωση της Διεθνούς Σύμβασης για τη καταστολή τρομοκρατικών βομβιστικών επιθέσεων>>
- ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ 8-9/2001 (ΕΤΟΣ 4^ο) σελίδα 901
- <<ΥΔΡΙΑ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ>>
- ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΟΥ 20ΟΥ ΑΙΩΝΑ
- <<Συνταγματικά Δικαιώματα>> σημειώσεις (τόμος β) Ανδρέας Γ. Δημητρόπουλος